

SLOVENSKI NAROD

Izbija vsak dan popoldne izsevani nedelje in praznika. — Inserati do 80 petk vst & Din 2, do 100 vst & Din 2.50, od 100 do 300 vst & Din 2, večji inserati petk vst & Din 4. — Popust po dogovoru, inseratni davki posebej. — Sloveniki Narod vsakega meseca v Jugoslaviji Din 12.—, za inostranstvo Din 25.—, Rokopisni se ne vračajo.

UREJNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knačičeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kročevraru 101. SLOVENJ GRAD, Slomškov trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Danes odločilni razgovori na Dunaju

Včeraj sta se Ribbentrop in Ciano seznanila z madžarskimi in rumunskimi željami, danes pa bo prva skupna seja vseh štirih zunanjih ministrov

DUNAJ, 30. avg. s. (Ass. Press). Nemški zunanji minister Ribbentrop in italijanski zunanji minister grof Ciano sta se včeraj ločno posvetovala najprej dopoldne z madžarsko, popoldne pa z rumunsko delegacijo. Obe konferenci sta trajali približno po dve uri. Kakor pojasnjujejo v uradnih krogih so bili včerajšnji razgovori informativnega značaja ter so dali predvsem Madžarom in Rumunom priložnost, da so pojasnili svoji stališči.

Po konferencah sta madžarski in rumunski zunanji ministri telefonično poročala svojima vladama o vsebini razgovorov. Danes bo prva skupna seja nemškega, italijanskega, madžarskega in rumunškega zunanjega ministra. Pričakujejo, da bo že danes sprejet definitivni sklop konferenčne. V nemških krogih zagotavljajo, da Nemčija in Italija nečeta nastopiti kot razsodnika v rumunsko-madžarskem sporu, temveč bosta samo nudili Rumuniji in Madžarski svojo pomoč, da obe državi sami rešita svoj spor.

Dunaj, 30. avg. e. Pred hotelom »Imperiale«, kjer sta nastanjena zunanja ministra Ribbentrop in Ciano, se je včeraj ves dan zbirala množica ljudstva, ki je želela videti gosta. Madžarska delegacija je od 10.45 do 13. konferirala z zunanjim ministrom držav osi, rumunska delegacija pa je bila sprejeta ob 14.45 in je razgovor trajal do 19. Nato sta Ribbentrop in Ciano konferirala z nemškimi in italijanskimi poslaniki v Budimpešti in Bukarešti.

Zunanja ministra Italije in Nemčije sta se v teh razgovorih v vseh podrobnostih seznanila z rumunskimi in madžarskimi stališčem.

Na vprašanje novinarjev, ali imata delegaciji iz Budimpešte in Bukarešte pooblastilo, da podpisata morebitni sporazum, poudarjajo, da ni to vprašanje igra nobene vloge, ker na Dunaju v tem pogledu sploh niso delali nobenih prognoz.

Včeraj se je od merodajnih nemških krogov zvedelo, kakšno stališče zavzema Nemčija napram državam jugovzhodne Evrope v skladu s Italijo. Ob tej priložnosti je bilo rečeno, da je Nemčija o priliki razgovorov v Monakovu in Salzburgu v prisotnosti grofa Ciana izjavila, da je zainteresirana na tem, da se ohrani na jugovzhodu Evrope mir, red ter trajna stabilnost. To se je pokazalo v vseh službenih in poslužbenih komentarjih in pri vsakem stališču Nemčije, poudarjajo pa, da pričakuje Nemčija, da bodo tudi zainteresirani narodi dosegli rešitev spornih vprašanj s prostovoljnimi sporazumi. Nemčija in Italija smatrat svojo zainteresiranost na jugovzhodu Evrope za potrebno, ker je ureditev jugovzhodne Evrope sestavni del vseh evropskih vprašanj, ki se pojavljajo v sedanjih vojni. Vprašanja, ki so danes važna za narode na jugovzhodu Evrope, se ne morejo razmotrivati izolirano od ostalih evropskih dogodkov.

Snoči so pričakovali, da bodo razgovori prešli danes v zaključni stadij, pristav-

ljajo pa, da se o priliki takih razgovorov nikdar ne more delati prognoze. Danes bo službeni sestanek predstavnikov Nemčije, Italije, Madžarske in Rumunije. Na vprašanje, ali bosta v primeru, če se najde skupna podlaga za pogajanja med rumunsko in madžarsko delegacijo Rumunija in Madžarska nadaljevali pogajanja sami, je bilo rečeno, da se bo to šele videlo.

Snoči so v obveščenih krogih govorili, da želite Nemčija in Italija, naj bi ti razgovori razjasnili, v kakšni obliki naj bi se zadovoljili interesi držav osi na jugovzhodu Evrope, na drugi strani pa, da bi se tudi zadovoljilo željam Rumunije in Madžarske.

Zapleteno problema

Rim, 30. avg. br. (Stefani). V tukajšnjih političnih krogih se zelo zanimajo za današnjo konferenco državnih osi ter Madžarske in Budimpešte, na kateri naj bi se meritorno obravnavala transilvanska vprašanja, da bi se pospešila njihova rešitev. Transilvanski problem, poudarjajo ti krogi, je v resnici zelo težaven, ker obsega komplicirane etnične, zgodovinske, gospodarske in politične elemente, tako da v resnici ni mogoče potegniti neke demarkacijske črte med Madžarsko in Rumunijo. Naj se nova meja med obema državama določi tako ali tako, vedno bodo na obeh straneh ostale večje ali manjše manjšine. Poleg tega se je izkazalo, da imajo

mesta v Transilvaniji v mnogih primerih prebivalstvo drugačne narodnosti kakor vsa njihova okolica.

Da bi se vprašanje rešilo z izmenjavo prebivalstva, je malo verjetno, ker je večina ljudi tesno vezana na zemljo, ki jo obdeluje, da pa bi se sklenile nove manjšinske konvencije, je nesmiselno sprico izkušnji, ki so se pridobila z njimi v zadnjih desetletjih, v interesu Madžarske in Rumunije kakor tudi splošnega reda v Evropi pa je, da se v Podunavju ohrani mir.

Prva faza reševanja transilvanskega problema je potekla v neposrednih pogajanjih med Madžarsko in Rumunijo. Sedaj v drugi fazi sta smatrali velesili osi za potrebno, da intervenirata. Obe sili osi imata važne politične in gospodarske interese v Podunavju, zato je njuna intervencija upravičena. Ni pa izključeno, da se bo ves kompliciran transilvanski problem reševal še po dunajski konferenci. Njena naloga je v prvi vrsti, da se reši mir v Podunavju in na Balkanu in da se reševanje vsega problema zopet usmeri v okvir mirolojubnih pogajanj.

Švicarske informacije

Curih, 30. avg. o. Kakor poroča budimpeštanski dopisnik »Zürcher Zeitung«, bo dunajska konferenca, ki pomeni prav za prav nadaljevanje monakovskih in solno-grajskih razgovorov, imela po mnenju bu-

dimpeštanskih krogov pretežno konzultativni značaj. Na njej bosta sili osi označili svoje stališče glede na madžarsko-rumunski spor v obliki prijateljskih nasvetov. Kot samo po sebi razumljivo smatrajo, da bosta Madžarska in Rumunija dall tem nasvetom prostovoljno sami obvezni značaj. Ne pričakujejo, da bi se pojavila opozicija Madžarske in Rumunije proti izvršitvi nasvetov osovinskih sil. Zatrjujejo, da se bodo ti nasveti nanašali samo na vprašanja, za katere se je pokazala, da doslej noben sporazum ni bil mogoč. V prvi vrsti gre za določitev nove meje med obema državama. V poučenih krogih računajo, da bodo na Dunaju skupno le tri seje. Prevladuje prepričanje, da sta osovinski sili že zaključili proučevanje madžarsko-rumunskega spora. V Budimpešti računajo, da bodo pogajanja na Dunaju trajala samo dva dni ter da bo madžarsko-rumunski sporazum podpisani najkasneje že jutri.

Optimizem v Bukarešti

Bukarešta, 30. avg. e. V tukajšnjih obveščenih krogih zatrjujejo, da incident, pri katerem je bilo sestreljeno madžarsko vojno letalo, ni izzval posebnega nerazpoloženja v Berlinu. Pričakujejo, da bo ta dogodek likvidiran brez posledic. V Bukarešti ugotavljajo z zadovoljstvom, da posvečata državi osi enako pažnjo Madžarski in Rumuniji in da jima dajeta na konferenci na Dunaju enake pravice, kar je vsekakor uspeh nove rumunske politike. Zato z gotovostjo pričakujejo, da Rumunija ne bo postavljena pred izvršeno dejstvo. Dunajska konferenca bo služila kot izhodna točka za nadaljevanje rumunsko-madžarskih pogajanj, katere bo skušala postaviti na realno podlago. Seveda so vprašanja, ki jih je treba rešiti preveč kočljiva in mnogostranska, da bi jih bilo mogoče urediti po kratkem postopku.

Pred izročitvijo Dobrudže

Bolgarska vojska bo zasedla Dobrudžo v drugi polovici septembra

Sofija, 30. avg. e. Na najmerodajnejšem mestu se je zvedelo, da bo izročitev južne Dobrudže v smislu kompromisa, ki je bil v tem pogledu dosežen v Craiovi, izvršena v roku 15 dni med 15. in 30. septembrom. Tako se bo 3. oktobra obletnica prihoda kralja Borisa na prestol svečano proslavila tudi v Dobrudži.

Poročajo, da je rumunska odškodninska zahteva v znesku 20 milijard levov znižana na 4 odtosno na 2 milijardi levov, na kar je bolgarska delegacija pristala. Po poročilih, ki so prispela včeraj iz Craiove, se doznava, da predstavlja finančno vprašanje še vedno zelo veliko oviro za končni sporazum. Finančna odbora delata neprestano, a doslej še niso mogli rešiti vseh vprašanj. Kaže, da je zopet prišlo do zapletenjave v teh vprašanjih, ker je včerajšnja seja trajala samo 10 minut. Na tej seji je bolgarska delegacija predložila nov predlog v zvezi z odškodnino. Rumunski delegati so takoj zahtevali, naj se seja odgodi, da lahko prouče bolgarski predlog.

Vojaška eksperta general Popov in Potepoane sta se sestala z drugimi vojaškimi predstavniki včeraj ob 11., po seji pa so izjavili na rumunski strani, da je bilo doseženo popolnoma soglasje o načinu izročitve južne Dobrudže. Doznava se, da bodo rumunske upravne oblasti zapustile Dobrudžo šele po prihodu predstavnikov bolgarske vojske.

Vodja rumunske delegacije Creteanu, ki je pred včerajšnjim z letalom odletel v Bukarešto, se včeraj popoldne še ni vrnil v Craiovo. Rumunski obveščeni krogi smatrajo, da se je Creteanu pridružil zunanji ministru Manoilescu, ki je odpotoval na Dunaj, da bi dobil novo navodila glede pogajanj v Craiovi. Prihod Creteana v Craiovo pričakujejo vsak čas, kakor tudi njegov sestanek s šefom bolgarske delegacije Pomenovim. Vsi rumunski krogi pripisujejo velik pomen temu sestanku in smatrajo, da se Creteanu vrača z novimi razširjenimi navodili, ki bodo dali možnost, da se doseže te dni dokončni sporazum.

Ruski protest v Bukarešti

zaradi ponovnih obmejnih incidentov

Moskva, 30. avg. s. (Ass. Press). Po uradnem sovjetskem poročilu je ruska vlada ponovno protestirala pri rumunskem poslaniku Gafencu zaradi prekršitve ruske meje po rumunskem vojaštvu. Poslanik Gafencu je podal v razgovoru z namestnikom komisarja za zunanje zadeve Dekanozovom nekaj pojasnil, vendar je moral namestnik zunanjega komisarja ob tej priliki ponovno izročiti protest rumunski vladi, ker so kljub noti rumunske vlade od 26. avgusta rumunski vojniki zopet ponovno prekršili rusko-rumunsko mejo.

Moskva, 30. avg. s. (Reuter). Uradni komunikacije, ki ga je objavila delegacija Tass, pravi, da je že dne 19. avgusta ru-

ska vlada vložila protest pri rumunski vladi, ker so rumunski vojniki streljali na ruske vojske ob meji.

Komunikacije navaja dalje, da je rumunska vlada nato v noti, ki jo je izročila v odgovor, trdila, da so ruski vojniki streljali na rumunske preko meje ter da so ruska letala preletela rumunsko ozemlje.

Včeraj je nato ruska vlada poslala rumunski vladi novo noto, v kateri ugotavlja nove kršitve ruskega ozemlja po rumunskih vojakih ter navaja tudi, da so rumunska letala preletela rusko ozemlje. Nota pravi, da bi v primeru, če bi ponovni taki incidenti povzročili človeške žrtve, utegnlo imeti to resne posledice.

Laval v Parizu

New York, 30. avg. s. (Tass). Associated Press javlja iz Vichyja, da se mudi podpredsednik francoske vlade Laval že nekaj dni v Parizu. Laval se posvetojuje s predstavniki nemške vlade o reorganizaciji francoske vlade ter okrepitve nemško francoskih odnosov.

Po informacijah iz istih virov bo v prihod namerava Laval sprejeti v vlado bivšega min. predsednika Flandina ter Dorriota, zato pa naj bi zapustila vlado ministra Baudoin in Lamery, ki sta baje stalno v opoziciji proti Lavalovi politiki. Zlasti nasprotujeta prizadevanju Lavala in Marqueta, ki zahtevata, naj prične francoska vlada antisemitsko politiko ter izvrši popolno unifikacijo francoskega tiska.

OP informacijah iz istih virov bo v primeru, če nemška vlada odobri Lavalove načrte, prevzel namestu Baudoina portfelj zunanjega ministra v Petainovi vladi Flandin.

Francoske kolonije na strani Anglije

London, 30. avg. s. (Reuter). Londonski listi toplo pozdravljajo prestop vseh srednjeafriških francoskih kolonij na stran generala de Gaullea. »Daily Mail« pravi, da bo ta korak imel velik moralen učinek, ne samo na ostale francoske kolonije, temveč tudi na Francijo samo.

London, 30. avg. s. (Reuter). Bivši guverner francoske Indokine general Catroux, ki ga je vlada v Vichyju odstavila, se je javil na razpolago generalu de Gaulleu.

Luksemburška vojvodinja v Londonu

London, 30. avg. s. (Reuter). Uradno javljajo, da je prispela iz Lizbone v Anglijo velika vojvodinja Luksemburška. Uradno poročilo pravi, da je njen obisk neuradnega značaja.

Letalski napadi brez prestanka

V pretekli noči so napadala London in druga angleška mesta le posamezna nemška letala

London, 30. avg. s. (Reuter). Preteklo noč v Londonu ni bilo letalskega alarma, kljub temu pa se je nad mestom ponovno čulo brnenje letalskih motorjev in so se videli svetlobni snopi žarometov. Ne da bi bil prej odrejen alarm, sta bili zjutraj vrženi dve bombi na neki okraj v Londonu. Bombi sta povzročili nekaj človeških žrtev.

Tudi v drugih delih Anglije so se ponoči ponovili nemški letalski napadi, po večini so jih izvršila letala posamič. Tako je bilo napadenih več mest na severovzhodu Anglije. V nekem mestu je bilo vrženih 20 eksplozivnih in mnogo zažigalnih bomb na stanovanjski del mesta. Več hiš je bilo porušeni.

Neko mesto v južnovzhodni Angliji je bilo ponoči trikrat napadeno. Zažigalna bomba je povzročila tudi požar v nekem zabavišču tik ob morski obali, vendar pa so ga gasilci pogasili.

Pri napadu na neko mesto v severozapadni Angliji so bile tri osebe po doseganju podatkih ubite. Bombe so padle med drugim v bližino železniške postaje, kjer je bilo povzročene nekaj škode.

V splošnem se zdi, da so imeli napadi preteklo noč manjši obseg nego v noči od srede na četrtek.

London, 30. avg. s. (Reuter). Letalsko in notranje ministrstvo sta objavili davi naslednji komunikacije:

Preteklo noč so vrgla nemška letala nekaj bomb na predmestja Londona ter na sosedna ozemlja. Povzročene je bilo samo malo škode.

Nemška letala so ponoči izvršila napade na razne dele Anglije. Vrženih je bilo mnogo bomb, zlasti zažigalnega tipa. Večina napadov ni povzročila nobene škode. V severozapadni Angliji je bilo povzročene nekaj škode na hišah in trgovski lastnini, požari, ki so izbruhnili, pa so bili naglo omejeni.

V severovzhodni in srednji Angliji je bilo vrženih mnogo zažigalnih in nekaj eksplozivnih bomb, toda padle so po večini na polja in so povzročile malo škode.

V Južnem Walesu je bilo poškodovanih nekaj hiš.

Skupno število človeških žrtev, ki so jih zahtevali vsi napadi pretekle noči, je majhno.

Včerajšnji letalski spopadi

London, 30. avg. s. (Reuter). Po uradnih podatkih letalskega ministrstva je bilo včeraj sestreljenih nad Anglijo 9 nemških letal. Angličani so izgubili v včerajšnjih letalskih bitkah tri lovskie aparate.

Nemški napadi so bili včeraj izvršeni po večini popolnoma. Dve veliki formaciji nemških bombardnikov in lovskih letal sta se skušali približati angleški obali, toda obakrat so jih angleški lovci pravčasno pregnali oziroma razpršili. Samo manjše število nemških letal obeh formacij je prodrlo nad Anglijo, pa še ta niso mogla izvršiti nameravanih bombnih napadov. Največji je bil poskušen napad ob vzhodni angleški obali. Druga nemška skupina je preletela obalo pri Hastingsu. Nemška letala je napadla 12 angleških Hurricaneov,

ki se jim je posrečilo sestreliti tri nemške aparate. Zopet so včeraj nemška letala napadla tudi otočja Scilly. Vrženih je bilo več bomb in so letala streljala tudi s strojnimi. Nastalo je več požarov in je bilo nekaj ljudi ranjenih.

Zjutraj je neko nemško letalo s strojnimi obstrlejevalo neko mesto v južnozapadni Angliji.

Nove nemške zažigalne bombe

London, 30. avgusta s. (Reuter) Uradno objavljajo, da so po ugotovitvah preiskave metala nemška letala zadnje dni na London zažigalne bombe novega, doslej neznanega tipa. Bombe so sestavljene iz dveh delov, iz posode, ki vsebuje tekoče gorivo, ter iz zažigalne priprave, ki po padcu bom-

be gorivo zažge. V angleških strokovnih krogih izražajo mnenje, da se poslužujejo take sestave bomb Nemci najbrž zato, ker jim primanjkuje termita in magnezije, iz katerih so napravljene zažigalne bombe običajnega tipa. Novi tip bomb nikakor ni boljši od starega, pač pa je pri gašenju požarov, ki ga povzročata, treba uporabiti več peska.

New York, 30. avgusta s. (Tass) United Press in Associated Press javljata, da je bil nemški napad na London v noči na četrtek doslej največjega obsega. Te noči so vrgla nemška letala okoli 1000 zažigalnih bomb na Anglijo, po večini na London. Posamezna letala so bila opažena tudi nad srednjim Londonom. Še včeraj so se nad predelom, kjer so pod učinkom nemških zažigalnih bomb nastali veliki požari, valili gosti oblaki dima.

Bombardiranje Berlina

Nekaj podrobnosti o angleškem letalskem napadu na Berlin v sredo ponoči

London, 30. avgusta s. (Reuter) O napadu angleških letal na Berlin v noči na četrtek poročajo nekaj nadaljnjih podrobnosti. Napadi so veljali, kakor pravi uradno angleško poročilo, vojaškim objektom in podjetjem, ki so važna za nemško vojno produkcijo. Napad je izvršilo več eskadril bombardnikov. Angleški piloti so se javili za napad prostovoljno. Prijav je bilo toliko, da pravijo letalci, da bi niti za največje vsote denarja ne bilo mogoče dobiti sedeža v katerem izmed letal za polet nad Berlin.

Angleški bombardniki se poleteli nad Berlin že kmalu po nastopu mraka v sredo zvečer. Vsako letalo je porabilo za polet do Berlina in nazaj okoli 7 ur. Nekatera letala so bila nad mestom po pol ure, druga pa večinsoma po 15 minut. Med drugim je bila napadena neka električna centrala. Nekateri objekti so bili bombardirani ponovno. Eden izmed njih je zaporedoma od 23.35 do 1. zjutraj. Istočasno je bilo nad Berlinom po več angleških letal. Po osem do deset raket na padatih je naenkrat razsvetljevalo cilje.

Več bombardnikov je sistematsko in po načrtu napadalo tudi Junkersove letalske tvornice v Dessauu. Napad je trajal pol ure ter so angleška letala vrgla na tvornice okoli 15 ton bomb, eksplozivnih kakor tudi zažigalnih. Čeprav so bila angleška letala izpostavljena močnemu ognju protiletalskega topništva, vendar ni bilo nobene zado. Istočasno je druga skupina bombardnikov napadla letalske tvornice pri Leipzigu, električni centrali pri Reichsholz in Dortmundu itd.

Angleški piloti pripovedujejo, da je nemško protiletalsko topništvo nad nekimi nemškimi letališčem po pomoti sestrelilo nemško letalo, ki ga je smatralo za angleškega.

Bombardiranje Berlina

Nekaj podrobnosti o angleškem letalskem napadu na Berlin v sredo ponoči

London, 30. avg. br. (CBS). Po informacijah agencije »United Press« iz angleških letalskih krogov ima poveljništvo angleškega letalstva pripravljene podrobne načrte za popolno uničenje vojaških in industrijskih objektov v okolici Berlina. Angleški letalski strokovnjaki trdijo, da bodo industrijo orožja v Berlinu prav tako razdejali kakor so doslej 175 industrijskih tovarn v zapadni Nemčiji.

Berlin, 30. avgusta s. (DNB) Napad na Berlin v noči na četrtek so izvršila angleška letala v večjem številu na široko ozemlje. Letala so letela v veliki višini ter so metala bombe izključno na nevojaške objekte. Tuji novinarji, ki so si na povabilo informacijskega ministrstva večeri ogledali prizorišče napadov, so ugotovili, da so bile pri napadu poškodovane samo stanovanjske hiše in da je napad zahteval žrtve le med civilnim prebivalstvom. Nad berlinskimi letališčem Tempelhoff ni bilo opaženo nobeno angleško letalo.

Pri napadu na tvornice v Leuni pri Leipzigu so vrgla angleška letala 15 velikih eksplozivnih bomb, ki pa so povzročile v tvornicah le malo škode. Dve osebi sta bili ranjeni.

Nemško opravičilo pri irski vladi

Dublin, 30. avg. s. (Reuter). Nemška vlada se je s posebno noto opravičila pri irski vladi, ker je dne 4. avgusta nemški bombardnik napadel irski parnik v bližini irske obale. Pri napadu je bilo vrženih več bomb, ki pa so povzročile le malo škode in nobenih žrtev.

Jutri otvoritev Ljubljanskega velesojma

Napad na Sueški prekop

Italijanska letala so bombardirala luko v Port Saidu kakor tudi Aleksandrijo

Rim, 30. avgusta br. (Stefani) O napadu na Sueški prekop je bilo večeraj popoldne objavljeno podrobno poročilo, ki pravi, da so bile formacije italijanskih letal na poti nad 24 ur. Sredci noči so bile že nad vzhodnim delom Sredozemskega morja in ob 4. zjutraj so se bombniki pojavili nad Port Saidom. Takoj so pričeli bombardirati objekt v luki, nato pa so prodrli dalje do Ismaila in Hanarja, kjer so svoje delo dovršili. Protiletalske tovnosti jih je sicer močno nadlegovalo, vendar jih n' moglo zadrti, da ne bi izvršili svoje naloge.

Druga letala so bombardirala objekte v Aleksandriji. Angleži so svoje žaromete namerili navpično v zrak, da bi izsledili italijanske letalce, kar pa jim ni pomagalo. V vseh omenjenih krajih je izbruhnil nekaj požarov in so nastale velike eksplozije.

Bombardiranje Malte

London, 30. avgusta s. (Reuter) Malta je imela večeraj zjutraj letalski napad, ki je trajal eno uro. Italijanski bombniki so napadli otok. Na vojaških objektih ni bila povzročena škoda in tudi žrtve ni bilo med vojštvom, pač pa so bombe poškodovale nekaj civilnega imetja. Med drugim je bilo zadetih nekaj hiš, v katerih so nastanjeni civilni begunci. Prebivalstvo je ostalo med

napadom popolnoma mirno. Italijanski bombniki so prileteli nad otok v spremstvu lovskih letal, vendar so angleški lovci napad odbili.

Rim, 30. avgusta s. (DNB) Večeraj popoldne so italijanska letala izvršila bombni napad na Malto. Bombnike so spremljala tudi lovska letala. Čeprav so naletela na močan odpor protiletalskega tovnstva in angleških lovskih letal, so se vendar spretno umaknila protiletalski obrambi ter so vrгла bombe na določeni cilj. Italijanska formacija se je po napadu vrnila v svoje oporišče.

Stališče Južne Afrike

Capetown, 30. avgusta s. (Reuter) V južnoafriškem parlamentu je predložil večeraj bivši min. predsednik general Hertzog predlog, ki obsoja sedanjo politiko južnoafriške vlade ter zahteva, naj sklene Južna Afrika mir z Nemčijo in Italijo.

V svojem odgovoru je min. predsednik general Smuts zopet ponovil odločno voljo Južne Afrike, da nadaljuje vojno ob strani Anglije proti Nemčiji in Italiji do zmage. Italija predstavlja nevarnost in grožnjo za Južno Afriko, Kenijo in drug. angleške kolonije v Afriki, ki tvorijo prvo strateško mejo za Južno Afriko. To mejo je Južna Afrika odločno braniti.

Ameriška oporišča ob Panamskem prekopu

Pogajanja s Costarico in Ekvadorjem za odstop otkov na Pacifiku

New York, 30. avg. br. (Stefani) V vojaških in mornariških krogih mnogo razpravljajo o oporiščih, ki naj bi si jih Zedinjene države pridobile od Velike Britanije in v zakup ali kako drugače, da bi si na njih uredile svoje prve obrambne postojanke. V postev prihajajo predvsem oporišča na Karibskem morju in Atlantskem oceanu. Ameriški ministrstvi za mornarico in vojsko se v prvi vrsti zanimata za oporišča pred Panamskim prekopom, zunanje ministrstvo pa je mnenja, da bi se mogle Zedinjene države v takem primeru zametiti južnoameriškim državam in da bi se zaradi tega morale zavarovati rajše v okviru vojaških pogodb.

Chicago Herald American napoveduje v zvezi s tem, da bodo v kratkem ameriške čete zasedle tudi Halifax v Novi Škotski.

Washington, 30. avg. j. (AR). Iz krogov blizu ameriškega zunanjemu ministrstvu se je zvedelo, da nameravajo Zedinjene države pričeti pogajanja z republikano Costarico in Ekvadorjem o odstopenju nekaterih njihovih otkov na Pacifiku, ki bi jih Zedinjene države potrebovale za ureditev svojih pomorskih in letalskih oporišč.

Razširjenje splošne vojaške obveznosti

Washington, 30. avg. br. (CBC). Kakor znano, je Roosevelt podpisal zakon, s katerim je pooblaščen, da lahko v miru mobilizira nacionalno gardo in jo v danem primeru pošlje kamorkoli na ameriškem kontinentu in v ameriških posestvih na Daljnem vzhodu. Trdijo, da bodo prvi kontingenti nacionalne garde mobilizirani že v najkrajšem času.

Da bi se pravilno ocenil pomen teh ukrepov, je treba imeti pred očmi, da je bila nacionalna garda doslej podrejena oblastem v posameznih državah in da se bo sedaj prvič po zadnji svetovni vojni zgodilo, da se bo podredila federalnim oblastem.

Kongresni vojaški odbor je večeraj razpravljal o načrtu zakona o splošni vojaški obveznosti. Odbor se je zedinil, da se vojaška obveznost razširi na vse samce v starosti od 21. do 45. leta starosti. Kakor znano, je senat določil za gornjo starostno mejo obveznikov 31 let. Predsednik odbora

je novinarjem izjavil, da bo kongres bržkone za prihodnji petek sprejel zakon o splošni vojaški obveznosti v Zedinjenih državah.

Uprava za evropske kolonije v Ameriki

Washington, 30. avg. br. (CBC). Prezident Roosevelt je imenoval državnega podtajnika zunanjega ministrstva Sumnerja Wellsa za zastopnika Zedinjenih držav v upravnem odboru kolonij evropskih velesil, ki bi prevzel oblast v njih v primeru, če bi jih ogržale kakke druge tuje velesile. Kakor znano, je bilo na zadnji panameriški konferenci v Havani sklenjeno, da se tak odbor ustanovi in da bo pričel poslovati, čim bosta dve tretjini ameriških republik imenovali svoje zastopnike vanj.

200 novih vojni ladij

Washington, 30. avg. s. (Reuter). Ameriški senat je sredi oktobra kredit 5 milijard dolarjev za zgraditev 200 novih vojni ladij ter 14.000 letal za ameriško vojsko in mornarico.

Omejitev izvoza za Japonsko

New York, 30. avg. e. V Tokiju zatrjujejo, da bo Zedinjene države sklenile postoriti embargo za izvoz blaga, namenjenega za Japonsko. Prav tako trdijo, da nameravajo Zedinjene države ustaviti letalski promet z Japonsko. Dodajajo, da ti novi ukrepi kažejo še bolj sovražno zadržanje Zedinjenih držav proti Japonski.

Kanada se pripravlja za ofenzivo

Ottawa, 30. avg. br. (Reuter). Kanadski vojni minister polkovnik Rollston je izjavil, da bo v Angliji kmalu ustanovljen kanadski armijski zbor. Druga kanadska divizija že dovršuje svoje vežbe. Prva obrambna linija je na Kanalu in bo Kanada tja poslala vse svoje razpoložljivo vojaštvo, čeprav bi ga doma znanjalko.

Gotovo je, je menil Rollston, da bo Kanada prešla v ofenzivo. Nihče sicer ne ve, kdaj in kje, toda Kanadčani se bodo morali teh velikih ofenzivnih vojaških operacij na vsak način udeležiti.

Za pomoč tekstilnemu delavstvu

Snoči je bila konferenca delavskih strokovnih organizacij zaradi ankete, ki bo 2. septembra odgovorila na vprašanje zaščite tekstilnega delavstva

Ljubljana, 30. avgusta

Vprašanje zaščite našega tekstilnega in predilniškega delavstva je od dne do dne bolj pereče. Doslej je bilo neposredno prizadetih že 7000 delavcev, bodisi da so bili stalno odpuščeni ali da jim je bil zmanjšan zaslužek zaradi skrajšenega obratovanja. Pri tem pa niso upoštevani še družinski člani tega delavstva, ki prav tako trpe. Četudi bodo tekstilne tovarne začele rečno obratovati prihodnje dni, s tem vendar ne more biti popravljena škoda in preprečeno trpljenje doslej prizadetega delavstva. Mnogi delavci so se morali zadovoljiti, ker z zmanjšanimi zaslužki niso mogli več kriti življenjskih stroškov. Samo po sebi se razume, da so bili še tem bolj prizadeti odpuščeni delavci.

O tem so že razpravljali zastopniki delavskih strokovnih organizacij na konferencah 18. v Mariboru in 19. t. m. v Kranju. Tedaj so delavske organizacije zahtevale, naj bi tekstilna podjetja izplačala enkratno podporo odpuščeni delavcem in primerno podporo tudi delavstvu, prizadetemu zaradi skrajšenega obratovanja. Organizacije so se obrnile na bansko upravo s prošnjo, naj bi ban. uprava podpirala te delavske zahteve. Hkrati so je zaprosili, naj skliče anketo z nalogo da bi ustanovili

posebni banovinski sklad za podpiranje z redukcijami prizadetega tekstilnega in predilniškega delavstva v Sloveniji. Ta sklad bi naj pozneje služil tudi za podpiranje vsega industrijskega delavstva v banovini. Nadalje so zahtevali, naj bi s pristojnega mesta poslali ministrstvu za socialno politiko točen pregled redukcij tekstilnega delavstva v letih 1939-40 z zahtevo, naj ministrstvo izda posebno uredbo z zakonsko močjo v zaščito delavstva v primerih omejevanja obratovanj v industrijskih podjetjih. Po sklepih strokovnih organizacij je tudi Delavska zbornica sklicala konferenco strokovnih organizacij tekstilnega delavstva, z nalogo, da sklepajo o zahtevi po sklenitvi nove kolektivne pogodbe in o ukrepih prilagoditve delavskih mezd naraščajoči druginji.

Snoči je bila v Ljubljani konferenca delavskih strokovnih organizacij tekstilnega delavstva. Organizirano tekstilno delavstvo v Sloveniji zastopajo naslednje strokovne organizacije: Splošna delavska strokovna zveza, Narodna strokovna zveza, Jugos. strokovna zveza in Zveza združenih delavcev. Na snočni konferenci so se zastopniki strokovnih organizacij zedinili o zahtevah, ki jih bodo predložili na anketi v torek. Zahtevali bodo: Prizadetemu delav-

stvu je treba takoj pomagati z izplačilom enkratne podpore; odpuščeni delavci bi naj dobili enkratno podporo v znesku štirideske mezd, primerno podporo pa morajo dobiti tudi delavci, ki so bili prizadeti s skrajšenim obratovanjem. Delavstvo je treba zaščititi pred nenadnimi odpusti in v primerih, ko podjetja omejujejo obratovanje; v ta namen naj ministrstvo izda posebno uredbo z zakonsko močjo. Ustanoviti je treba posebni banovinski sklad za podpiranje prizadetega tekstilnega delavstva. Sklad naj pozneje služi vsemu industrijskemu delavstvu v Sloveniji. Ponovno je treba sklicati pogajanja za sklenitev kolektivne pogodbe in določitev novih mezd.

Na anketi v torek bodo zastopane vse štiri delavske strokovne organizacije in Delavska zbornica kot delavski zastopnik. Delodajalce pa bo zastopala Zveza delodajalcev tekstilne stroke in Zbornica za TOI.

DOLOČITEV MEZD V MIZARSKI STROKI

Med drugimi delavskimi akcijami je zadaj posebno aktualna ureditev razmer v mizarski stroki. Poročali smo, da bo banska uprava predpisala mezno tarifo, ker ni prišlo do sklenitve kolektivne pogodbe v roku, do 20. t. m. V ta namen pa mora banska uprava zaslišati prej delavske in delodajalske zastopnike. Danes popoldne so bili zaslišani na banski upravi delavski zastopniki. Zahtevali so uvedbo treh meznih razredov po krajih, tako da bi n. pr. padali pod I. meznii razred delokrogi mizarskih združenj v Ljubljani, št. Vidu in Mariboru.

PLAČANI DOPUSTI ZA RUDARJE

Delavske strokovne organizacije vodijo akcijo, da bi bili uvedeni plačani dopusti za vse rudarske in topilniško delavstvo kakor so za rudarje v državnih rudnikih. V ta namen je bila poslana na centralno tajništvo delavskih zbornic sponenica z zahtevo, naj tajništvo pozove vse delavske zbornice v državi, da do 10. septembra zbero in predložijo vse potrebne podatke o rudarskih in topilniških podjetjih, o številu delavstva in o dopustih. Posebno je treba o tej akciji pritegniti zagrebško zbornico, da bodo vse zbornice v državi nastopile sklozno. Centralno tajništvo naj skliče anketo, ki bo obravnavala vprašanje plačanih dopustov. Pri pogajanjih rudarskih zastopnikov s Trboveljsko premogokopno družbo 12. t. m. za zvišanje draginjske doplate je izjavil generalni ravnatelj, da ne nasprotuje uvedbi plačanih dopustov. Prizadeval se mu je tudi tajnik Zveze industrijcev.

Šoferski tečaj za ženske

Ljubljana, 30. avgusta

Drvi bo zaključen teoretični del prvega šoferskega tečaja za ženske v Ljubljani. Opozorili smo v začetku tečaja, kako veliko zanimanje je zbudil med Ljubljankami. Teža zanimanja si pa ne smemo razlagati zgolj s tem, da je meščanke v tečaj privabilo le veselje do avtomobilskih voženj. Pouk je zahteval precej truda in resnosti in mnogo dela bo še treba, da se bodo tečajnice lahko usposobile tudi praktično za vožnje z avtomobilom.

Tečaj se je začel 23. julija in izmed 134 prijavljenk se je pouka redno udeleževalo 90 tečajnic. Uspeh tečaja je zelo zadovoljiv. Pouk je trajal po 4 ure na teden, in sicer v ponedeljek in petek v paviljonu »K« na velesojmu. Ko so se na zadnje dni začeli na velesoišču pripravljati na velesojem, je bil zadnji teden pouk v društvenih prostorih Slovenskega avtomobilskega kluba, ki je tečaj priredil.

Teoretični del tečaja je trajal 24 ur, a razen teza so si tečajnice izven učnega sporeda se ogledale moderno urejeno mehanično delavnico družbe American motors in ob tej priliki so dobro proučile avtomobilski motor, tako da je bilo skupno 26 ur pouka. Tečajnice so se vsekar temeljito teoretično pripravile, da se bodo lahko začele z uspehom praktično vaditi. Če bi tečaj ne imel nobenega drugega pomena, bi bil zelo koristen že zato, ker se na njem 90 uporabnic cest dobro naučilo cestno policijske predpise. Takšna šola bi bila pri nas potrebna za splošno — predavanja o cestno policijskih predpisih.

Tečajnice se bodo takoj začele praktično vaditi voziti. Člani AK bodo nudili svoje avtomobile za vožnje, a težave so zaradi bencina, ki je še vedno napredaj na naznanice. Upanje je, da bodo oblasti podprle tudi praktično šofersko šolo za ženske ter da bo dovolji avtomobilov in bencina za vaje. Izučiti 90 tečajnic šofiranja, nedvomno ni malenkost. Po zaključku praktičnega dela tečaja bodo tečajnice polagale šoferske izpite.

Banska uprava je pokazala razumevanje za tečaj, ki je bil v resnici noteben, saj so ženske delovne moči v izrednih razmerah neobhodno potrebne.

Zopetna otvoritev kina Matice

Ljubljana, 30. avgusta

Ko so se kmalu po 1. juliju zatvorila vrata kina Matice, smo zvedeli, da so vzrok temu razna popravila dvorane in prenovitvena dela večjega obsega. Ta teden se vsa ta dela v kinu Matici polagoma nagibajo h koncu in Kino Matica prične že to soboto zopet redno obratovati. V kinu je nameščena povsem nova, tehnično dovršena zvočna aparatura, v dvorani, ki je popolnoma na novo preslikana, so nameščeni novi, izredno udobni stoli in tudi sicer se je marsikaj preuredilo s potrebnim okusom ter v polni meri poskrbelo za udobnost občinstva. Pripricani smo, da bo prenovljeno kinogledališče Matica napravilo na posetnike najugodnejši vtis. Tudi zunanost poslopja kaže sedaj mnogo lepše lice; hiša je zunaj prebeljena in na pročelju je montiran nov svetlobni napis, ki bo kaj kmalu zažarel v svoji novi luči.

Glede filmov si je uprava kina nadela nalogo nuditi občinstvu le prvovrstna, izbrana filmska dela. Za otvoritev nove sezone se bo od sobote naprej predvajal monumentalni ruski film »Peter Veliki«. Ta grandiozni zgodovinski film o carju Petru Velikem, ustanovitelju Velike Rusije, so baš sedaj igrali tudi v Nemčiji z ogromnim uspehom med drugim tudi na razstavi v Lipskem. Cela tri leta so Rusi delali na

tem filmu ogromnih dimenzij. Nad 50.000 statilov je sodelovalo pri tem filmu, ki je izdelan po romanu Alekseja Tolstega, vnuča slavnega ruskega pisatelja in filozofa Leva Nlk. Tolstega. Ta roman je preveden v 49 svetovnih jezikov in samo v Rusiji je izšel v nakladi 12 milijonov izvodov. Glavno vlogo velikega ruskega carja, legendarnega junaka in graditelja Petrograda, igra v filmu ruski karakterni igralec N. Simonov, njegovega sina Alekseja pa N. Cerkasov. Film je umetniško dovršen, napet in zanimiv od prvga prizora do konca, tako da smo prepričani, da bo že prvi otvoritveni film kina Matice »Peter Veliki« občinstvu izredno ugajal.

Sokolsko društvo Štepanja vas ima v nedeljo 1. septembra svoj javni telovadni nastop na letnem telovadišču v Štepanji vasi. Kakor običajno tako se telovadnica tudi za ta nastop pridno pripravila ter smelo pričakuje, da bo zadovoljil vse posetnike. Pričetek javnega nastopa bo ob 15. uri (ob 3. uri popoldne). Po telovadbi bo istotam sokolska zabava, srečolov, ples. Vabimo članstvo ljubljanskih in sosednih društev, kakor tudi prijatelje društva, da pohitijo ta dan v Štepanjo vas. 317-n

Iz policijske kronike

Ljubljana, 30. avgusta

V kopalnišču »Iirije« so aretirali 31letnega Ludvika Ambrožiča in sicer na pobudo garderobierke, ki je spoznala v njem drznega tatu. V kopalnišču je bilo letos več tatvin in je bila kopalcem iz kabin obrana obleka, v nekaterih primerih samo denar in dragocenosti. Vse tatvine najbrž ne gre do račun aretirane Ambrožiča, vendar se zdi, da jih je večino zagrešil on. Tudi pred dnevi je prišlo v kopalnišču do hudega razburjenja. V kopalnišču sta prišla dva gosпода, ki sta takoj potem, ko sta se slekla, oddala ključ garderobierki. Čim sta odšla v bazen, pa je pristopil h garderobierki mlajši kopalca, ki je zahteval ključ od kabine in mu ga je garderobierka, v veri da je tovariš obeh gospodov takoj izročila. Kmalu pa se je spet pojavil na hodniku oblečen in dejal garderobierki da bo ključ oddal vratarju. Ko je prišel čas in sta se hotela obleči prava naiemnika kabine, je prišla vsa stvar na dan. Izkazalo se je, da jima je tat pobral iz kabine vso obleko v vrednosti okrog 1200 din in še nekaj premetov.

Ludvik Ambrožič doma iz okolice Ribnice, se je tedni sned polavil v kopalnišču »Iirije«, kjer je najbrž nameraval zopet krasti. K sreči na ga je garderobierka takoj spoznala in v ugodnem trenutku poklicala stražnika, ki ga je aretiral. Na Ambrožičevem stanovanju nekatje v mestu so našli tudi večji kovček, v katerem je imel več kosov manufakturnega blaga, nekaj perila, ki izvira iz izložbe Zibertove trgovine v Selenburgovi ulici, kjer je bilo nedavno vlomljeno in pa še nekaj drugih predmetov, ki jih je Ambrožič tudi ukradel. Ambrožiča, za katerega je dokazano da se je klatil tudi po drugih krajih v Sloveniji, še zaslišujejo.

Policija že nekaj dni pridno išče roparskega napadalca, ki je oni dan napadel blizu glavneza velesojmskega vhoda brvskega pomočnika Matijo Gorjanca. Gorjanec se je ob 21 sam vračal s srehotoda v Tivoliju, ko je izza kostonia nenadoma priskočil neznanec, za podrl in mu vzel iz žepa listnico s 400 din. Razen denarja je imel Gorjanec v listnici tudi nekaj fotografij in razne dokumente.

V Keršičevi kavarni se je prednočnim zabavala vesela družba, ki seveda ni posebno pazila na obkeo na obehalnikih. Kmalu je prišla v kavarno tudi neka svetlolaska v svetlomodri obleki v družbi dveh moških. Sedli so k druzji mizi, kjer je tudi kmalu postalo precej živahnjo. Slednjic pa sta kavalarja omagalja in zadremala. Svetlolaska je hitro vstala, sme'a z obehalnika 1000 din vreden moder plašč last Anice H. in izginila pri drugem izhodu na cesto. Tatice zasledujejo.

Na policijski se je zglasila Ana Srebrnič, stanujoča Pod trančo 2, ki je prijavila, da je bilo oni dan vlomljeno v njeno stanovanje. Vlomilec je odnesel zlato brošo z zelenim kamnom, par zlatih uhanov in ji razbil tudi šipo v kredencu. Srebrničeva je oškodovana za 2100 din.

Z Jesenic

Bratstvo : Mars. V nedeljo 1. septembra se na igrišču Bratstva srečata kot prvi par Slovenske lige imenovana nasprotnika. V dosedanjih srečanjih so domačini vedno imeli ves izkupiček doma. Za nedeljsko tekmo pa tega ne moremo za gotovo trditi, ker je znano, da sta oba nasprotnika svoje vrste precej spremenila, tako, da upravičeno vlada za to tekmo na Jesenicah veliko zanimanje. Bratstvo je pridno na delu ter se moštvo pod vodstvom starega rutiniranega Janežiča pripravila za nedeljsko tekmo. Med publiko se pa pripravljajo posebni navjadelci, ki bodo s svojim podžiganjem pomagali svojim izbrancem v prvi borbi. Upamo pa, da bo navijanje v duhu športnega razumevanja

in prave meje. Marsovci imajo v svojih vrstah same rutinirane igrače, ki znajo še na tako vročih tleh pokazati svoje najboljše znanje. Saj so Doberlet, Zigon, Sočan, Pišek, Hassl in drugi sama proslavljena imena, ki bodo tudi na Jesenicah dobila svoja priznanja.

Boleznica KOLEDAR

Danes: Petek, 30. avgusta: Roza Liman-ska

DANASNJE PRIREDITVE

Kino Matica: zaprto
Kino Sloga: zaprto
Kino Union: Pesem vetru

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Dr. Kmet, Tyrševa cesta 41, Trnkoczy ded., Mestni trg 4, Ustar, Selenburgova ulica 7.

Iz Celja

Slovesna otvoritev visokoalpske poti na Ojstrico bo v nedeljo 1. septembra. Slavnost se bo pričela ob pol 11. z mašo na vrhu Ojstrice, nakar bo blagoslovitev nove poti in slovesna otvoritev. Planinci se bodo nato zbrali v Kocbekovem domu na Koročiji, ki je z vrha Ojstrice oddaljen dobre pol ure. K prireditvi bosta iz Celja vozila dva posebna avtobusa, v soboto ob 16. in ob 20.30 izpred kolodvora. Obvezne prijave sprejema pisarna SPD v Celju le še danes.

Tlakovanje Mariborske ceste od rudarske šole do Ceste na pokopališče na Sp. Hudinji je gradbeno ministrstvo odobrilo. Cesto bodo tlakovali z granitnimi kockami inzallili spoje z asfaltom. Stroški bodo znašali okrog 1.800.000 din. Tvrda Westen bo prispevala 500.000 din, ostanek pa državna uprava.

Upokojeno učiteljstvo iz Celja in okolice se sestane v sredo 4. septembra ob 11.25 v Slovenski Bistrici z upokojenimi tovariši iz Maribora in okolice. Odhod iz Celja z vlakom ob 10.06.

Umrl je v sredo v kapucinskem samostanu v Celju v starosti 63 let kapucinski brat Beno Požar. Pogreb bo danes ob 16. iz kapucinskega samostana na okoliško pokopališče. Pokojnemu bodi ohranjen blag spomin, sorodnikom naše iskreno sozlake!

Nesreča pri delu. Ko je 41letni delavec Josip Bezgovšek s Teharja stružil v sredo les, so odleteli koščki lesa v njega in mu močno poškodovali ušnici in levo roko. Bezgovšek se zdravi v celjski bolnici.

Nepošten zastopnik. Celjska policija je v sredo popoldne aretirala 29letnega trgovskega zastopnika Hugona P. iz Ljubljane, ki je obiskoval razne trdnice v Ljubljani, Skofji Loki, Kranju, Trzinu, Domžalah in Celju se izdajal za potnika neke ljubljanske trdnice ter prodajal papirke in poper. Na njegovo zahtevo so mu trgovci plačali večje zneske na račun, blaga pa potem ni dobavil. Policija je ugotovila, da nima Hugon P. nikakih zvez s trdnico, o kateri je trdil, da jo zastopa. Policija je tudi aretirala nekega njegovega tovariša, ki se je vozil z njim z avtomobilom. Predstojništvo mestne policije poziva vse, ki jih je Hugon P. poškodoval, da ji to prijavijo takoj.

Ceste bodo pregledovali. Načelnik gradbenega ministrstva v spremstvu načelnika tehničnega oddelka banke uprave vrši pregled cest v Sloveniji. Mi, ki živimo v nekdanji mariborski oblasti, želimo, da bi se naše glavne prometne ceste vsaj nekoliko izboljšale in da bi se vsaj malo izbrislala prekrščna slika, da smo zelo zastopavljeni pred onim delom banovine, ki je bliže Ljubljani. Tudi pri nas plačujemo davke, razvija se po naših cestah ogromen promet, pa samo pogledje ceste med našimi glavnimi središči Celjem in Mariborom, pa imate potrdilo in upravičenost naših pritožb, ki jih zmanj ponavljamo in naslavljamo na merodajne činitelje. Tudi mi čutilno zahtevamo tujdskega prometa, ki kljub lepoti krajev in obstoju kopalnišč in zdravilišč ne pride do enega razmah, kot bi bil zaželjen. Komisija, ki bo česte pregledovala, bo morala v naših krajih ugotoviti obupno slabo stanje.

Dve hudi nesreči. V Šmartnem v Rožni dolini je padel 4letni dimnikarski mojster Josip Kovačič iz Vojnika v torek pri delu s podstrešja 13 metrov globoko ter si zlomil več reber in dobil tudi težke notranje poškodbe. Istega dne je padel 44letni gostilničar in posestnik Martin Vrečko v Arclinu pri Vojniku s sušilnice 7 metrov globoko ter si zlomil več reber in se tudi poškodoval po glavi. Oba po nesrečah so oddali v celjsko bolnico.

Pri obrambi pred napadalci se je ponesrečil z dinamitno patrono. Ko je 27-letni Anton Janša, delovodja v Podsredi, spal ponoči v baraki, ki jo je čuval, so ga napadli neznanci in oddali šest streliv. Janša je hotel napadalce pregnati z dinamitno patrono. Vzel je patrono in prižgal vrvice. Dinamitna patrona pa je prehitro eksplodirala ter je razmesarila Janši desno dlan in ga poškodovala po glavi. Janša so oddali v celjo bolnico.

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

Umrl je po kratki mučni bolezni naš ljubljani soprog in oče, gospod

Potokar Alojzij

načelnik sekcije brzojava in telefona

dne 30. t. m.

Na zadnji poti ga spremimo v soboto 31. avgusta t. l. ob 4. uri popoldne z žal — kapele sv. Jakoba — k Sv. Križu.

LJUBLJANA, dne 30. avgusta 1940.

Zalujoča ANTONIJA — soproga;
ALOJZ — sin; MIRA — hčerka,
in ostalo sorodstvo.

GIUSEPPE LUGO poje danes ZADNJKRAT v filmu PESEM VETRU KINO UNION - Tel. 22-11. Predstave ob 16., 19. in 21. uri arije PUCCINIJA, VERDIJA, LEONCAVALLA, BIXIA in VALENTE

DNEVNE VESTI

Besede kralja Aleksandra I. Da se oddolže spominu svojega bivšega vrhovnega poveljnika Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja ob odkritju njegovega spomenika v Ljubljani, izdajo naši vojni dobrovoljci zbirko vseh kraljevih zgodovinskih govorov, manifestov, pisem in izjav kot 3. zvezek svoje »Dobrovoljske knjižnice« pod naslovom »Besede kralja Aleksandra I.«. Opozarjamo že sedaj občinstvo na to zbirko, ki je doslej Slovenci še nismo imeli. Knjižnica izide prihodnji teden v omejeni nakladi in se bo prodajala na dan odkritja spomenika in pozneje po ljudski ceni 10 din. Naroča se pri Sreski organizaciji vojnih dobrovoljcev v Ljubljani, Franciškaška ulica 10.
— Finančna pogajanja z Nemčijo uspešno zaključena. V Dubrovniku je bilo večeraj zaključeno zasedanje naše in nemške gospodarske delegacije, ki sta se pogajali o ureditvi predvojnih dolgov naše države in krajev bivše avstro-ogrske monarhije. Obravnavali so se vsi finančni spori in neurejena vprašanja, obstoječa med našo državo in Nemčijo. Zdjaj ni nobenega spornega vprašanja več, ker je bil dosežen popoln in dokončen sporazum. Zaslugo za to je pokazala polno razumevanje za vse težave. Tako je bilo mogoče urediti nad 50 spornih vprašanj. Obe delegaciji sta z uspehom pogajanja zadovoljni. Večera je bil podpisan protokol o končni likvidaciji važnih finančnih problemov. V imenu naše vlade je podpisal protokol predsednik naše delegacije Dušan Gjorgjevič, v imenu nemške pa višji svetnik gospodarskega ministristva dr. Martini. Sporna vprašanja so se vlekla nad 20 let. V sredo večer je pritrilila nemška delegacija našim delegatom banket.
— Trgovski učni zavod v Ljubljani, Kongresni trg 2. Vpisovanje in Enoletni trgovski tečaj s pravico javnosti se vrši dnevno. Podrobne informacije in prospekte daje vodstvo tečaja med običajnimi uradnimi urami. (—)

je večeraj umrl upravitelj ekspoziture OUZD v p. g. Josip Cvar, oče našega dopisnika. Pokojni je bil splošno znan in priljubljen. Pogreb bo jutri ob 17. iz hiše žalosti na Vidovdanski cesti. Pokojnikom blag spomin, žalujočim svojcem naše iskreno sožalje!
— Pogreb zakoncev Waldthausen ustavljen. Večera dopoldne bi morala biti na zagrebškem pokopališču pokopana dr. Wolfgang Waldthausen in njegova soproga Ingeborg Waldthausenova, žrtvi letalske nesreče na Velebitu. Za pogreb je bilo že vse pripravljeno, na mrtvaški oder je bil že položen krasen venec švicarskega konzulata in Aeroputa. Žalni sprevod je bil že pred mrtvašnico ohranjen v bližnji groba pa je prispel oče Waldthausenove soproge Klement Blanke, ki je presil naj pogreb prekinje, da bosta obe žrtvi vpepeljeni v krematoriju v Graecu. Njegovi prošnji so ugodili.
— Predstave »Totega teatra« bodo vsak večer od 31. avgusta do 9. septembra na ljubljanskem velesjemu v paviljonu »K« ob pol 9., ob nedeljah in praznikih pa tudi dopoldne ob pol 6. Nabavite si vstupnice že v predprodaji, morete jih pa tudi telefonično ali pisмено rezervirati za poljuben dan.
— Izlet na Krvavec priredi Slovensko planinsko društvo, osrednje društvo v Ljubljani, v nedeljo 1. septembra. Dva posebna avtobusa bosta odpeljala iz Ljubljane v nedeljo zjutraj ob 6. v Cerklje. Še so na razpolago sedeži v avtobusih. Vozovnice je treba dvigniti v društveni pisarni SPD na Aleksandrovi cesti 4/I najkasneje v soboto popoldne.
— Motorno kolo bi vsakdo rad imel, prav tako radijski aparat, šivalni stroj, harmoniko, kolo, preprogo, zapestno uro. Vsa obiskovalca ljubljanskega velesjema, ki kupi vstopnico, more dobiti tako darilo, če bo izpolnil njegove vstopnice izrežban. Pripravljene so pa še druge stvari. Tako vrtna garnitura, brzoparilnik, otroški vo-

odnesel v gotovini in zlatini nad 700.000 din. Deset dni je mož breskrbno živel ter zapravil denar. V sredo so ga pa detektivni na Vrhovcu prijeli in mu prestrigli peroti. Pri sebi je imel aktovko, polno tisočakov, samih novih. Bilo jih je 268. Pri njem so našli tudi še vse ukradene zlatnike. Z bankovci vred so našli pri njem nad 400.000 din.
— Nedolžnega človeka ubil. V vasi Svini pri Sisku je Mijo Tominaec ustrelil z lovsko puško Gjura Gregorana. Tominaec je ljubosumen na svojo ženo in več noči zapored je pričakoval njenega ljubca. Slučajno je pa prišel mimo njegove hiše Gregorana in tako je padel kot nedolžna žrtev ljubosumnega moža.
— Velika tihotapska afera na Reki in na Sušaku. Na Reki so italijanske oblasti končale preiskavo v zadevi velike tihotapske afeze. Za to koncu lanskega leta so zvedele, da prinašajo tihotapci z Reke na Sušak zlato in briljante. Oblasti so tihotapce končno zasaele. Prethitopili so za dobre tri milijone zlata in briljantov. Na Reki so aretirali devet tihotapcev.

Iz Ljubljane

— Iz znaki v spomin na odkritje spomenika kralju Aleksandru I. v Ljubljani. Delovni odbor za odkritje spomenika viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju v Ljubljani je pripravil za veliko svečanost tudi posebne spominke znake, ki so že izdelani. Dobe se v vseh večjih trafikah v središču Ljubljane in v pisarni odbora v Kazini, II. nadstropje. Tam se dobi tudi Spominski zbornik. Oboje bo lep spomin na dan, ko se bomo Slovenci oddolžili spominu kralja Mučenika.
— Ljubljana dobi nove avtomatične pismenske nabiralnike. Sedanjí pisemski nabiralniki tipa »Paris« so postali že slabi; avtomatični mehanizem je pogosto odpovedal ter so bile pritožbe na dnevnem redu. Poštna uprava je sedaj nabavila nove nabiralnike jugoslovskega proizvajalca ter bomo zato v teku meseca septembra, 80 najstarejših nabiralnikov zamenjali z novimi. Da ne bo občinstvo preveč pogrešalo nabiralnikov, bomo zamenjali vsaki tako, da se bo na en dan demontiral vsak tretji nabiralnik v dottičenem okraju. Zato prosimo nekoliko potrpljenja, ker bo pač treba vlagati pisma v sosedne nabiralnike. Po demontaži bomo sicer vzdali takoj novo pri-

bile po 16, skupe po 30 do 28, sardele po 20 in tun po 32 din kilogram. Med rečnimi ribami so prodajali donavsko smuž in skupe po 24 din, platnice pa po 12 do 14 din kilogram. Postrvi danes ni bilo.
— Ukradena kolesa. Izpred Delavskega doma na Gosposvetski cesti je nekdo odpeljal 1000 din vredno, črno pleskano kolo znamke »Miele« Ani Pečnikov. — Josip Kogovšek je prijavil, da mu je tat odpeljal 1500 din vredno kolo znamke »Steyr« izpred neke hiše na Celovski cesti. — Na Vodnikovem trgu je tat ukradel 1000 din vredno, črno pleskano kolo znamke »Excelsior« Antonu Tomazinu. — Tpred Oblakove gostilne v Glinški ulici je bilo ukradeno svetlo pleskano kolo neznane znamke, vredno 1100 din Stanku Robidi. — Na Celovski cesti pa je tat odpeljal 900 din vredno kolo znamke »Admiral« Ivanu Oblaku.
— Izlom v pekarno. V noči na četrtek je nekdo vlomil v Bučarevo pekarno v Starotovi ulici 18. Vlomilec je odprl v pekarni vse predale in ukradel 728 din kovanega drobiža ter srebrno zapestno žensko uro, vredno 300 din.
— Iz kaj vse krajejo. S hodnika ob palači Vzajemne zavarovalnice na Masarykovi cesti je nekdo ukradel železno stolo za kolesa, vredno 150 din. — Na Vodovodni cesti je tat odnesel s kolesa Vladimirja Kavčiča veliko usnjato aktovko v dostavljajo knjigo Nabavljalne zadruge. — Iz veže hiše št. 20 na Miklošičevi cesti je nekdo ukradel Francu Jancu rjav dežni plašč, vreden 300 din. — Jakubu Hlebuš pa je tat odpeljal ponoči iz njegove gramozne jame blizu pokopališča Sv. Križa tri kubične metre presejanega peska, vrednega 105 din.

Iz Škofje Loke

— Na državni meščanski šoli bodo poverni izpiti v soboto 31. t. m. od 8. do 12. ure, vpisovanje pa bo 1. 2. in 3. septembra in sicer: v I. razred vse 3 dni od 9. do 12. in od 15. do 17. ure, v ostale razrede pa 2. in 3. septembra samo od 9. do 12. ure. V I. razred se sprejmejo samo dečki, dekleta pa, ki so že obiskovale to šolo, se lahko vpisejo v II., III. in IV. razred. Pogoj za vpis in navodila za začetek šolskega leta po otvoritveni službi božili, ki bo 9. septembra, so razvidni iz oznanila na oglasni deski v šolski veži.

SOKOL

Vaditeljski zbor »Sokola I. Ljubljana« Tabor obvešča starše moške in ženske dece, da se prične redna telovadba moške dece v četrtek, dne 5. septembra t. l., ženske dece pa v torek, dne 3. septembra t. l. Za moško dečo se vrši redna telovadba vsak ponedeljek in četrtek od 18. do 19. za žensko dečo pa vsak torek in petek od 18. do 19. Starše dece prosimo, da pošiljajo dečo v telovadnico redno. Vpisovanje novih telovadcev in telovadk k moškemu in ženskemu naraščaju se prične za moški naraščaj v torek dne 3. septembra t. l., za ženski naraščaj pa v četrtek 5. septembra. — Za moški naraščaj se vrši redna telovadba vsak torek in petek od 19. do 20.15, za ženski naraščaj pa vsak ponedeljek in četrtek od 19. do 20. Redna telovadba članov se vrši vsak torek in petek od 20.15 do 22. ure, za članice pa vsak ponedeljek in četrtek, in sicer: I. oddelek od 19.30 do 20.30, II. oddelek pa od 20.10 do 21.15. Vse telovadce in telovadke pozivamo, da prično zopet z redno telovadbo. Načelnistvo.
— Sokolsko društvo Ljubljana - Šiška obvešča članstvo, naraščaj in dečo, da gremo v nedeljo 1. septembra v Kamnik, kjer se udeležimo telovadnega nastopa tamošnjega sokolskega društva, Gremo s članskim in naraščajskim praporom ter v krojih! Zbrališče je točno ob 13.30 na kolodvoru Ljubljana-Šiška. Gremo tudi s kolesi. Odhod kolesarjev in kolesark je točno ob 13. z našega telovadišča. Kolo naj bo opremljeno s svetilko.

SPORT

Jugoslovske Touring-klub, podružnica v Ljubljani, priredi ob priliki narodnega festivala v Metliki 8. septembra t. l. avtomobilsko in motociklistično ocenjevalno vožnjo v Metliko, Proga: Ljubljana-Trebnje—Novo mesto—Metlika (97 km). Start ob 7. uri zjutraj pri dolenski mitnici. Ocenjevalna vožnja je razpisana za vse kategorije avtomobilov, motociklov in motociklov s prikolicami. Prijave do 6. septembra v tajništvo JTK, Ljubljana, Tyrševa cesta 11. Najboljše ocenjeni vozači vsake kategorije prejmejo častno darilo, drugi in tretji plaketo. Pregled vozil bo na dan vožnje ob 6. uri na startu, mitnica na Dolenski cesti. Razpisi so razposilani. Vse točnejše informacije se dobe v tajništvo Jugoslovskega Touring-kluba, podružnica Ljubljana.

Iz Zagorja

Sokolske svečanosti se bodo končno le vršile in sicer v soboto 7. in nedeljo 8. septembra z odkritjem poprsja kralja Aleksandra pred Sokolskim domom in velikim javnim nastopom. Spored bomo objavili kasneje. Dovoljen je polovični popust na železnicah.
— Zagorska dekanija, o katere ustanovitvi se je že delj časa govorilo, je sedanjč dobila vse potrdilo v imenovanju tukajšnjega župnika g. Franca Markeža za dekana. Ceremonial je izvršil v sredo stolni prost g. Ignacij Nadrah ob asistenci domače duhovščine in ob navzočnosti številnih stanovskih tovaršev široj po novi zagorski dekaniji, ki obsega deset župnij, in sicer: Radeče, Dobovec, Svibno, St. Jurij, Sv. Planina, Čemšenik, St. Gotthard, Kolovrat, St. Lambert in Zagorje.
— Na letni odmor je do 3. septembra odšel banovinski zdravnik dr. Slavko Grum ter ga člani OUZD nadomestuje dr. Mirko Kajzel v ordinacijskih prostorih Bratovske skladišnice. V svojstvu zdravnika združenih zdravstvenih občin Zagorje pa ga zastopa hitjski zdravnik dr. Polde Ukmar, ki prihaja k nam vsako sredo ob 9. uri dopoldne.
— Kolesarji smatrajo naše ceste za dirkališče in zato ni čuda, da se je prejšnji teden primerilo pol ducata manjših prometnih nezgod. Deloma so se ponesrečili kolesarji sami in odnesli neprijetne spomine, nek tak dirkač pa je podrl tudi staro ženko in ji prizadel več bolečih poškodb. V njih lastnem interesu jim priporočamo, večjo zmožnost v vožnji, ki jim lahko postane usodna. Še preživnemu človeku, kot je na primer zagorski učitelj g. Cenc Košmerl, se lahko pripeti, da kar na lepem sfrči s kolesa. Omenjeni si je nogo težko poškodoval v šlenku. Varnostnim organom bi priporočili, da bi posvetili dirkačem nekoliko svoje prijazne pozornosti.

Jutri otvoritev Kina Matice! Preureditvena dela končana! V SOBOTO PREMIERA in jugoslovska krstna predstava monumentalnega ruskega filma Peter Veliki

Grandiozni ruski film iz najburnejše ruske zgodovine po romanu Alekseja Tolstoja. Glavno vlogo legendarnega ruskega carja igra N. Simonov. Režija: Vlad. Petrov.

66 žitnih skladišč. Ravnateljstvo za prehrano je sklenilo zgraditi nad 66 žitnih skladišč zlasti v pasivnih krajih. V skladiščih bo vedno v zalogi potrebna hrana, ki se bo izpolnjevala med letom, tako da bi v bodoče noben kraj države ne ostal brez najnujnejše količine hrane. V skladiščih bo prostora za 25 do 100 vagonov. V zetski banovini bo zgrajenih 22, v banovini Hrvatski 20, v vrbski banovini 9, v drinski 8, v dravski 4 in v vardski 3 skladišča. Večina skladišč bo lahko sprejela po 50 vagonov hrane. Skladišči za 100 vagonov hrane bosta zgrajeni v Ivanjici in Banjaluki. Okrog 40 skladišč že graje, druga pa začno graditi v kratkem.
— Izvoz morskih rib na Slovaško. Slovaška pripravila novo carinsko tarifo, ki bo objavljena v začetku septembra. V zvezi s tem se je zlasti mnogo govorilo o možnosti večjega uvoza morskih rib na Slovaško ki je zadnja leta precej nazadovale. Slovaške tovarne ribjih konzerv so prejšnja leta uvažale iz Jugoslavije mnogo morskih rib.

zidek, zaboji konjaka, pive, izbranih vin, kisle vode, potem izbrane kravate v poltucatih, kozmetični predmeti, brezplačna letovišča, brezplačne vožnje po morju od Sušaka do Kotorja itd.
* Vodstvo Društva sv. Cirila in Metoda obvešča vse svoje podružnice, da bo v sporazumu z odborom za postavitev spomenika Viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju v Ljubljani je ono položilo venec za vse podružnice. Pač pa naj se vsi zastopniki podružnic zberejo na za Družbo določenem zbrališču, odkoder bo skupen odhod na slavnostni prostor. Podrobnosti bodo objavljene v časopisju. Vse člani prosí vodstvo družbe, da se odkritja udeležijo polnoštevilno.
— K članku »Greh inteligence«, ki ga je pred dnevi priobčilo »Jutro« iz beograjskega lista »Napred«, naj mi bo dovoljeno nekaj pripomb, dasiravno nisem politik niti se ne pristiavam med višjo inteligenco. Kadar bo dovoljena kritika, kakor je omenil nedavno »Trg. list« in če bodo merodajni činitelji enkrat upoštevali želje in nasvete gospodarskih ljudi, kadar bodo imeli gospodarski svet in načrtno gospodarstvo, kar so nam objavili že pred 10 leti, se bo dalo tudi kaj ukreniti. Če pa se vse želje, vsi nasveti, vse nebrojne ali odpravljajo samo z obljubami in se v resnici nič ne spremenijo, potem se pač nihče ne sme čuditi, če tudi najboljši rodoljub izgubi vero v to, da bi se razmere pri nas kdaj zboljšale. Je toliko gradiva, da bi lahko napolnili nešteto listov. Tako ima inteligenca popolnoma prav, če se odteguje delu, kakor ga želi dotični dopisnik. Gotovo se bo na ta članek oglasil kdo, ki ima več časa in to vprašanje temeljito pojasnil v kolikor je mogoče. — J. K.
— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo spremenljivo, nagnjeno k rahlim padavinam. Večera je deževalo v Mariboru, ponoči pa v Ljubljani. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 28, v Beogradu in Durhrovniku 27, v Sarajevu in Kumboru 25, na Rabu, v Zagrebu in Visu 23, v Ljubljani 22.4, v Mariboru 19. Davi je kazal barometer v Ljubljani 760.0, temperatura je znašala 14.0.
— Aretacija nevarnega vlomilca. Zagrebški policiji se je posrečil dober lov. Izsledila in aretirala je nevarnega vlomilca Dušana Skorica, ki je pred 10 dnevi vlomil v trgovino Bele Buchvalda v Osijeku ter

trdilno železje, toda nove nabiralnike bomo obesili šele tretji dan, ko bo vzdana podlaga dovolj trdna. Opremo s tablicami s časovno označbo pobiranja pisem bodo novi nabiralniki dobili šele proti koncu septembra, pobiranje pisem pa se bo tudi medtem časom vršilo kakor doslej. Upravnik pošte Ljubljana 1.
— Kdo dela »grajino«? Prejeli smo: Oni dan mi je tožila mlekarica, ki nam dovažala tudi živila, da so na mitnici zahtevali za 1 kg fižola v stročju 2.50 din. Na trgu pa mora fižol prodajati po 3 din. Ali naj torej kmet vozi fižol v Ljubljano, da bo zaslužil 50 par pri kg, in to je tudi za delo in trud? Mestna uvoznina nosi prilično 25 milijonov. Za toliko se seveda požade vsi predmeti in vse to plača mestno prebivalstvo. Za balo blaga plačam na pr. za vožnjo iz Maribora 15 din, mestna uvoznina pa stane 46 din. Ali vozi železnica prepoceni ali je pa Ljubljana predragaj?
— Kraj vna organizacija Legije koroskih borcev v Ljubljani vabi sve svoje članstvo na članski sestanek, ki se vrši v soboto 31. t. m. ob 20. večer v salonu restavracije »Pri levu« na Gosposvetski cesti. Dnevni red tega sestanka je zelo važen, zato pričakujemo točne in polnoštevilne udeležbe.
— Iz Ribji trg. Na ribjem trgu je bilo danes dovolj morskih rib v primeri s popraševanjem. Zadnje čase je nenavadno slaba kupčija z ribami. To si je menda treba razlagati tudi s tem, da morajo gospodinjice zelo varčevati in da v brezmesnih dneh ni denarja tudi za ribe. Sardelice so

Iz Kranja
— Šolske vesti. Vpisi na drž. realni gimnaziji se bodo vršili za I. in II. razred v ponedeljek 2. septembra, za III. in IV. v torek 3. sept. in za V. do VIII. v sredo 4. septembra na drž. meščanski šoli bo vpisovanje za vse razrede 1. 2. in 3. sept. od 8. do 12. ure. Prva služba božja bo v ponedeljek 9. sept. v torek 10. sept. pa prične redni pouk.
Sokol. društvo v Stražišču priredi veliko tombolo na Pantah v nedeljo 1. septembra ob 15. uri
Iz Trbovelj
— Ustanovitev jadrane sekcije v Zagorju. Aeroklub Trbovelj obvešča svojo javnost, da bo v nedeljo 1. septembra v Zagorju ustanovitev jadrane sekcije Aerokluba, in sicer v prostorih gostilne Polc ob 9. dopoldne. Vabljeni vsi, ki se zanimajo za letalstvo!
Sorzna poročila
Curh, 30. avgusta. Beograd 10, Pariz 10.05, London 17.64, New York 439, Milan 22.15, Madrid 40, Berlin 175.40.

KINO MOSTE
Danes in jutri ob 20.30 uri monumentalno francosko delo
Kronski biseri
in
E. Roberson v senzacionalnem kriminalnem filmu
Poslednji gangster
Pozor! V torek otvoritev medtedenskega obratovanja
»ZENA USTVAJAJA ZGODOVINO«

Sedem vagonov moke je skrili. V Sarajevu so ljudje ovadili nekega trgovca, ki je imel skrite 7 vagonov moke. Oblasti so mu moko zaplenile. Prebivalstvo zahteva za brezvestnega špekulanta najstrožjo kazen.
— Novi grobovi. Sročil je umrl v Ljubljani dvorni svetnik v pok. g. Franc Andolšek. Pokojni je bil znan kot odlični jurist. Zapušča soprogo in dve hčerki. Pogreb bo v soboto ob 17. iz hiše žalosti, Nunska ulica 19, na pokopališču k Sv. Križu. Davi je preminul po kratki mučni bolezni načelnik sekcije brzojaza in telefona g. Alojzij Potokar. Pogreb bo jutri ob 16. z zal — kapele sv. Jakoba. — V Kranju

MALI OGLASI
Beseda 50 par, davek posebej. Preklčet, izjave beseda din 1.— davek posebej.
Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglae ne priznamo.

TRAJNA ONDULACIJA
v vseh modernih frizurah proti garanciji za ceno din 35 Vam napravi salon »PIRO«, Ljubljana, Florjanska 6. 2003

MIZARSKA STROJE
vseh vrst, priznana prvovrstnih znamk »Teichert«, Festec itd. kakor tudi kokovostno strojno orodje, skobeljne nože, krožne in gaterske liste naročite najbolj ugodno na velesjemu. Specialna trgovina Dovžan Ivan, Ljubljana, Franciškaška ul. 4, tel. 45-42. 38. L.

ČEVLJE
v modi, kvaliteti in najnižji ceni vam nudi trgovina »EDO« čevlji Vošnjakova 2 (Gospodsvetska c.

PRODAM
Beseda 50 par. Davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

POZOR!
Kupujem in prodajam rabljene čevlje, moške obleke, rabljeno perilo in stare cunje. Klavžer, Vošnjakova 4. 1955

AVTO OPEL
dvosedežno limuzino, tudi za lahek tovor, poceni prodam. — Maribor, Krčevina, Tomšičev drevored 8. 2012

KAUCI ZA MEHKEGA LESA
nov, politiran, poceni prodam. ZORMAN, Breg 14. 2017

DVE MOŠKI OBLEKI
dobro ohranjeni, za srednjo moško postavu prodam. — Ogleda se v nedeljo, dne 1. septembra od 9. do 10. ure dopoldne. Šiška, Vodnikova ul. 12, pritličje. 2013

SLUŽBE
Beseda 50 par. Davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

JUVELIRJA
mlajšega potrebujemo za takoj. Mesto stalno. Burmazović in Pavlović, zlatarja, Beograd, Terazije 38. 2001

KUPIM
Beseda 50 par. Davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

MALINOV SOK
večje količine kupujemo. Ponudbe z navedbo cene franko postaja Zagreb na: Nabavljako protizvođačka zadruga Slova ugoštitelja, Zagreb, Šubičeva ul. 64, telefon 70-28. 2002

SREBRNO, DRAGE KAMNE
in vsakovrstno
zlato kupuje
po najvišjih cenah
Jos. EBERLE
LJUBLJANA — Tyrševa 2
(palača hotela »Slona«)

POUK
Beseda 1.— din, davek posebej. Najmanjši znesek 15.— din

Strojepisni pouk
(desetprstni sistem)
Večerni tečaj, oddelki od 147. do 8. in od 148. do 9. ure večer za začetnike in izveščance. Tečaj od 1 do 4 mesece. Pouk tudi po diktatu. Novi tečaj se prične 2. septembra. Šolnina najnižja. Največja strojepisnica s 50 pisalnimi stroji raznih sistemov. Vpisovanje in pričetek pouka 2. septembra. Christofrov učni zavod, Domobranska c. 15, tel. 48-43. 1931

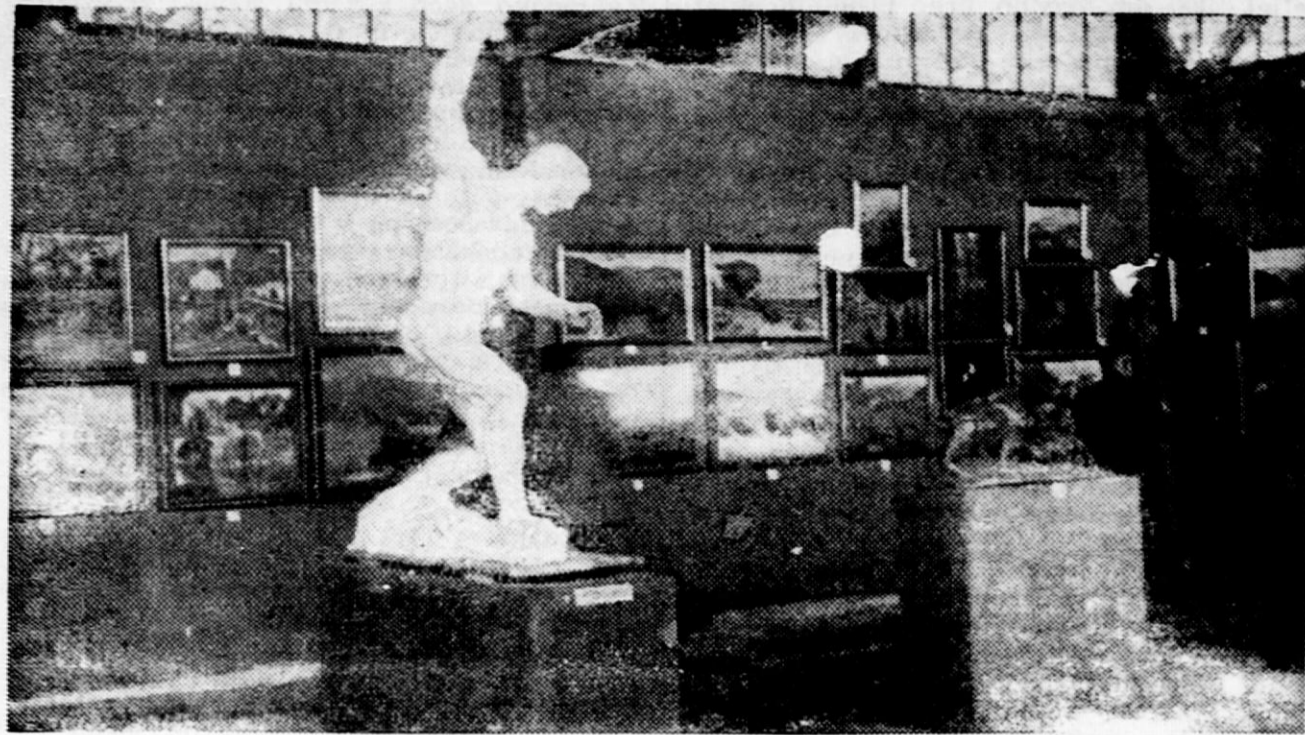
Franc Andolšek
dvorni svetnik v pokoju
nas je danes v četrtek ob 18. uri, previden s sv. zakramenti, za vedno zapustil.
K večnemu počitku ga bomo spremili v soboto 31. avgusta ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti, Nunska ul. 19, na pokopališču k Sv. Križu.
Prosimo tihega sožalja.
V LJUBLJANI, dne 29. avgusta 1940.
BERTA — soproga, MARTA in IRMA — hčerki.
Brez posebnega obvestila.

Grafolog
E.T. KARMAH & LJUBLJANI
OBISKE SPREJEMA OD 9-12, 3-5 URE
HOTELI, SOČA, PETRA, CESTA
Poslužite se malih oglasov v »Slov. Narodu« ki so najcenejši!

Tako porjavite hitro in lepo!
NIVEA CREME

Naš velesejem je življenjska potreba

Letos se je posebno dobro izkazalo, da je ljubljanski velesejem nujno potreben instrument našega gospodarstva

Lepa dela likovne umetnosti bodo razstavljena na Ljubljanskem velesejmu od 31. avgusta do 9. septembra

Ali se vam ne zdi, da se civilizacija manifestira v izmenjavi blaga? Šele, ko so posamezna plemena v starih časih začela med seboj izmenjavati svoje izdelke in pridelke, se je začela razvijati civilizacija. Izmenjava dobrin je skozi dobe utirala pot splošnemu napredku, kakor je izmenjava misli in širjenje idej rodilo kulturo. Nihče ne more trditi, da so bile razne manifestacije gospodarskega življenja v prejšnjih časih, n. pr. način produkcije, prodaje, trške pravice, sejmi, cehovstvo itd., nenaravno ter da se niso vedno razvile organsko, neizumetnično iz gospodarstva samega. Prav tako ne more nihče trditi, da so dandanes nepotrebni velesejmi, ki so prav tako manifestacija sodobnega gospodarskega življenja in ki tudi niso nastajali le po naključju, temveč iz žive potrebe. Kakor so bili v dobi preprostejšega, manj razvitega gospodarskega življenja nujno potrebni sejmi — velesejmi. Izmenjava blaga zahteva dandanes razvoj tehnike, industrializacije in načinu sodobnega življenja ustrezajoče pomožne instrumente; velesejem kot takšen instrument pa je mnogo več kakor samo sejem: ne služi le interesom trgovine, industrije in obrti, ker je na njem naprodaj mnogo raznega blaga, temveč je najbolj propagandni činitelj, da se ljudje na njem seznanijo z najnovejšimi pridobitvami tehnike in vseh strok delavnosti. Velesejem je neke vrste ljudska visoka šola, revija sodobne produkcije. Če brez samih posebnih poučnih razstav, kakršnih je vselej na ljubljanskem velesejmu cela vrsta, imajo velesejske prireditve splošno kulturni pomen, ne le gospodarskega.

Tega bi se morda nekateri še vedno ne zavedali dovolj živo, če bi imeli tudi letos spomladi redno velesejsko prireditev v Ljubljani. Dobro se je izkazalo, da naše velesejske prireditve niso zgolj tradicionalne ter da jih ne prirejuje le iz navade. Prireditve, ki je tako tesno povezana z gospodarskim življenjem, saj je leto za leto privabljal številne producente iz številnih krajev ne le v Sloveniji, temveč tudi iz drugih banovin in inozemstva, prireditve, ki je našla vselej izredno močan odmev med ljudmi, da so jo obiskovalce množice ne le iz mesta, temveč tudi z dežele, je pač morala zapustiti sledove v gospodarskem življenju. Našem trgovcu, industrijcu, obrtniku, pa tudi konzumentu ni moglo biti vseeno, ali so se odprla velesejska vrata ali ne.

Kakor si ne moremo misliti prodajaln brez izložbenih oken, tako ne moremo iz sodobnega gospodarskega življenja izločiti brez škode razstavljanja blaga na velesejmi. Konzument se sicer ne more nikdar povsem odreči blagu, a v trgovini ima tudi psihologija velik pomen. Konzumentu je treba blago vedno ponujati, ne glede na to, ali ga potrebuje ali ne. Uspešna in učinkovita ponudba pomeni tudi uspešno trgovino. Konzument mora imeti priliko, da si lahko blago dobro ogleda, da spozna njegovo kakovost in ceno, pa tudi, da se seznanji z novimi vrstami izdelkov in zve za podjetja, ki jih še ni poznal. Producent, zlasti obrtnik, ki sicer ne more opozarjati nase in svoje izdelke drugje kakor le v najbližji okolici svoje delavnice, stopi na velesejmu pred svet in njegovo blago šele v tem trenutku dobi svojo pravo vrednost. Mnoga mala domača podjetja se ne morejo uveljaviti in javnost jih ne pozna, da

konzumenti pogosto kupujejo tuje, manj vredne in dražje izdelke, se predstavijo učinkovito šele na velesejmu. Nešteto domačih podjetij si je pridobilo sloves, ker so se z njihovimi izdelki seznanili ne le po Sloveniji, temveč daleč po državi in tudi v inozemstvu.

Posebno zgovoren primer in dokaz, kako velik pomen ima ljubljanski velesejem za pospeševanje domače delavnosti, je pohišvena razstava. Letos so imeli pohištvenci mizarji znatno manj naročil, ker spomladi niso razstavljali svojih izdelkov. Velesejski obiskovalci niso le ogledovali vzornih izdelkov pohištvencih mizarjev, temveč so jih tudi kupovali. Kupčija sicer vselej ni bila posebno dobra, a vsaj nekaj pohištva je bilo prodanega tudi v najhujših časih. Pohištvence razstave so pri nas potrebne zlasti zaradi tega, ker so prodajalne, kakršnih je mnogo v velikih mestih, zelo redke. Naši mizarji navadno ne morejo najemati lokalov v mestu, kjer bi bilo stalno razstavljeno pohištvo. Malo je tudi mizarjev, ki bi imeli vedno v zalogi in na izbiro pohištva, da bi si ga kupec lahko kadar koli ogledal. Če zaradi naših razmer so pohištvence razstave pri nas potrebne.

Toda razstave izdelkov naših podjetij so potrebne zlasti zaradi tega, da vsaj sčasom izkoreninimo škodljivo mentaliteto med domačimi konzumenti, ki tako precenjujejo tuje izdelke, domače pa omalovažujejo. Vse, kar ima tujo zvenčico znamko, je dobro in imenitno, nad domačim blagom pa vijajo nosove. Prav ljubljanski velesejem je mnogo pripomogel, da so ljudje začeli bolj ceniti domače izdelke, zlasti še, ko so sprevidel, da so pogosto tuji rajše kupovali naše blago kakor domačini. Naše pohištvo so kupovali najbolj razvijeni tuji, ki se se vprav navduševali nad kakovostjo izdelkov in nizkimi cenami. To velja tudi za nekatere druge izdelke naših podjetij.

Če bi naš velesejem imel tako velikega pomena za pospeševanje domače delavnosti, bi njegov obstoj lahko upravičevali že zaradi samih njegovih posebnih razstav, ki sicer niso bile vselej strogo gospodarskega značaja. Teh razstav je bilo doslej prirejanih izredno mnogo; če bi ne bilo velesejma, bi najbrž ne imeli nobene, saj bi jih v naših tesnih razmerah ne mogli prirediti in bi sicer ne imeli dovolj obiskovalcev. Te razstave so bile izrednega kulturnega pomena in z njimi smo se izkazali Slovenci kot kulturni narod pred svetom.

V nobenem drugem okviru bi tudi kmetijske razstave, ki jih je bilo na našem velesejmu tudi že lepo število, ne mogle doseči lepšega uspeha kakor na velesejmu, saj bi ne imele toliko obiskovalcev. Skupno s kmetijskimi razstavami prirejajo na našem velesejmu navažno tudi sadjarske in vrtnarske (zelenjadarske) razstave, vedno vzorno urejene, splošno poučne in koristne ne le za kmeta, temveč tudi za meščana. Spričo vsega tega smemo s ponosom reči, da naš velesejem ni le sejem, temveč združitev cele vrste razstav, ki kažejo delavnost, podjetnost, žilavost, razumnost in organizatorne sposobnosti našega človeka; to je revija dela naših ljudi in živa slika potreb in stremiljenj našega gospodarskega življenja.

Zato smo zelo veseli, da se bodo velesejska vrata po letu dni zopet odprla in da bo tudi ob tej priliki prirejeno toliko krasnih razstav. Če je bil velesejem potreben prejšnje čase, ko so bile meje mednarodni trgovini odprte, ko so tovarne lahko

delale neovirano ter smo uvažali vse, kar smo potrebovali, je potreben se tem bolj zdaj, ko je potrebno preprečevati s čim intenzivnejšim pospeševanjem domače delavnosti vse škodljive posledice nereditvi v gospodarstvu. Upravičeno je upanje, da bo s to prireditvijo vsaj delno popravljena škoda, ki je nastala, ker ni bilo velesejma spomladi.

Tujskoprometna razstava

Kljub temu, da je bil ljubljanski velesejem spomladi preložen od ugodnega junjskega termina, ki je za tujskoprometno propagando zelo prikladen, se je Zveza za tujski promet skupno s svojo posestrimo v Mariboru odločila razstaviti tudi v sedanjem terminu v nadi, da bo s tem vsaj kotikor toliko lahko pripomogla k poživitvi jesenske sezone. Radi tega je preuredila bivši »Češki paviljon« za tujskoprometno — turistično razstavo. Nasproti glavnemu vходу je razstavljena velika slika Jalovca na plošvi 7.1 m², torej na plošvi, ki se dosedaj še ni uporabila na kaki prejšnji turistični razstavi v Ljubljani. Na obeh straneh sta sliki Prekmurca in Belokranjca. Preostali prostor glavne stene je uporabljen za naši dve glavni zdravilišči Bled in Rogaske Slatine, ki vsaka zase predstavljata majhno lastno zaokroženo razstavo. Njima nasproti sta razstavljena v slikah Dobrna in Slatina Radenci. Ostale stene so uporabljene za kolektivne razstave tujskoprometnih krajev Gorenjske, Dolenjske in Štajerske. Desno od glavnega vhoda so razstavljene slike nove ceste Pohorja. Primerno je, da na prvi razstavi po otvoritvi ceste posebno poudarimo dostopnost naših planinskih domov na Pohorju z motornimi vozili. Razstavljena je tudi majhna reliefna karta Pohorja. Ostali prostor je izpolnjen z 2 vitrinama slovenskega folklornega blaga. Prostor ob vhodu je uporabil Osrednji zavod za žensko domačo obrt za razstavo svojih, širom sveta poznanih ročnih izdelkov. Putnik pa za svojo informacijsko službo.

Razen impozantne slike Jalovca v izmeri 300x270 cm so razstavljene še 4 slike — 100x130 cm, 2 slike 100x100 cm, 4 slike 100x70 cm, 14 slik 70x50 cm in 16 slik 40x40 cm ter 7 slik 30x40 cm. Zveza za tujski promet pa je pripravila posetnikom velesejma in svoje razstave še

posebno prijetno presenečenje. V paviljonu, kjer je tujskoprometna razstava, bo namreč vsak dan prikazovala v prekrasnem barvnem filmu lepote Slovenije, posebno Gorenjske. Film je delo znanega strokovnjaka na polju fotografije, stalno v Ameriki živečega g. Kostiča, ki je izdelal mnogo večji film o lepota naše države. Na velesejmu bomo videli samo del tega filma, s katerim se Jugoslavija prav lahko postavi tudi tam, kjer so glede filmske umetnosti razvijeni. Film, ki ga bo prikazovala Zveza za tujski promet, spada med najboljše te vrste. O tem se bodo posetniki velesejma lahko sami prepričali.

Halleyev komet in Tolstoj

Starejši med nami se še dobro spominjajo razburjenja, ki je nastalo pred 30 leti zaradi slovečega Halleyevega kometa, o katerem se je trdilo, da bo zadel ob zemljo. To strašno možnost je bilo treba vsaj dopustiti, čeprav je bila njena verjetnost teoretično zelo majhna. V skrajnem primeru bi bilo to pomenilo konec sveta. Na čuden način je razmišljalo o katastrofi te vrste slavni Tolstoj v pismu svojemu tajniku Gusjevu:

— Meni je zelo prijetna možnost, da bo sta trčila skupaj zemlja in komet in da bo

zemlja tako propadla. Ljudje imajo o tem povsem napačne pojme. Posledice bi se dalec ne bile tako strašne, kakor ljudje mislijo. Konec sveta ni tako velikega pomena, kakor ga mu pripisujejo. Jasno je, da niso vse gmotne vidne, razumljive posledice nič. Duševno življenje s koncem sveta prav tako ne more biti uničeno, kakor ne more spravit smrt muhe v nevarnost obstoja sveta. In še manj. Mi samo ne mislimo na to, ker pripisujemo gmotnemu življenju nenaraven pomen. Duševni princip traja naprej, on je izven časa in prostora. Čas in prostor sta samo iluzija živalskega življenja. Skupna prevara čutov nekako tako kakor se nam zdi, da luna plava, dočim plavajo v resnici oblaki okrog nje. Duh je isti pri vseh ljudeh in v vsem na svetu. Omejen je samo v našem telesu, ki si ga hoče v našo srečo rešiti. Umiranje ni nič drugega nego to, kar nazivamo življenje, namreč postopno osvobodjenje duševnega od telesnega.

NJEGOVO SRCE

- Ah, gospodična, moje srce pripada vam.
- To ste rekli oni dan tudi moji prijatelji.
- Da, toda ona ga ni hotela.
- NA DRUŽABNEM VEČERU
- Zdaj pojedva k gostom, da jim zapojem.
- Kaj če bi še malo počakala, morda odidejo zlepa.

Naznanjamo, da nas je za vedno zapustil naš dragi soprog in papa, gospod

Cvar Josip

upravitelj ekspoziture OUZD v p.

Pogreb rajnega bo v soboto 31. t. m. ob 17. uri iz hiše žalosti na Vidovdanski cesti.

KRANJ, dne 30. avgusta 1940.

Zalujoči ostali

ZAHVALA

Prijateljem in znancem, ki so z nami sočustvovali, spremljali našega predobrega očeta in starega očeta na njegovi zadnji poti in mu pokrili grob s cvetjem, izrekamo najiskrenejšo zahvalo.

Svete maše zadušnice se bodo darovale v ponedeljek, dne 2. septembra ob 9. uri zjutraj v frančiškanski cerkvi v Ljubljani in v farnih cerkvah: Rova, Palovče, Homec, Radomlje, Mengeš, Šmihel.

Kolovec—Ruperčvrh, dne 30. avgusta 1940.

Rodbine:

Ing. Vladi Stare, Sašo Stare, dr. M. Rus, ing. M. Lenarčič, Fr. Fabiančič

Daniel Lesueur

Krinka ljubezni

Roman

— Zakaj plakate, draga mati, saj sem dobro vedel, da pridete. Ob tej uri vas vidim namreč vsak dan. Danes pa to ni privid, danes stojite pred menoj vi, srečna bova. Saj niti ne veste, kako sladko je življenje v naročju narave, s temi dobriimi in vdanimi Indijanci. Ali pa niste privedli s seboj Micheline? Razen vas pogrešam edino še njo. Ko bo tu, ne bom ničesar več pričakoval od usode. Gaetana ga je objela vsa srečna, da jo je spoznal, čeprav samo v podzavesti svojega blodnega duha. — Nekaj teh čustev ostane v njem, ko se mu zjasni razum — je pojasnjeval menih. Življenje v naročju narave in med temi divjaki je tako prijetno, da človeka prevzame. Mnogi menih, ki so spremljali vojaške pohode v osrednjo Afriko, so mi pripovedovali o tem pojavu. Evropski vojaki, ki so živeli nekaj časa med Indijanci, so obžalovali, da so jih poslali potem domov, češ, da so preživljali med divjaki najsrečnejše dneve svojega življenja.

Ta čas se je bilo zmaščilo. Niti misliti ni bilo mogoče več na to, da bi se grofica in menih vrnila k čolnom, kjer sta imela odeje in jestvine. Sicer bi pa grofica rajše vse pogrešala, nego bi zapustila svojega sina. In tudi ona je lahko okusila plemenitost, rahločutnost in veliko gostoljubnost teh ljudi brez kulture, med katere jo je bila privedla njena čudna pustolovščina. Taka čustva niso plod civilizacije. Nasprotno, ponos in blagostanje jih v civilizirani in kulturni družbi pogosto zadušita. Indijanci so se na vse načine prizadevali izpolniti vsako njuno željo in ustreči ji. Iz svežega listja so ji brž pripravili posteljo. Za večerjo so ji prinesli kokosovih orehov in raznih drugih sadežev. In najprej so sami vse poskusili, da bi se ne bilo treba bati, da sadeži niso užitni. Najbolj jo je pa ganila skrb, s katero so stregli njenemu sinu. Pri tem so jo gledali, kakor bi hoteli reči: Glej, kako drag nam je!

Vso nego in skrb je pa še vedno vodil oče Eudoxios. Menih, ki je bil dejal o sebi, da se nekoliko spozna na zdravništvo, se je naravnost imenitno spoznal nanj. Kakor večina misijonarjev, je imel zdravniško diplomu. Bil je pa tudi tako spreten, da je uspešno delal nujnejše operacije. Izjavil je, da bo takoj naslednjega dne, ko odnese Herveja h čolnom, kjer ima spravljene instrumente in anti-septične obveze, potegnili ranjencu kroglo iz kolena. Gaetana je legla k počitku, pomirjena po tej tolažilni obljubi.

Menih je pa ostal pri njenem sinu. Indijanci, ki se niso vrnili v svoje naselbine,

so polegali po tleh in zaspali. Pred počitkom so zakurili ogenj na robu močvirja, da bi pregnali komarje in strupene kače.

In toplota teme z neskončno tišino deviškega pragozda sta se spustili k nedolžnim srcem, ki sta jih bili napravili ljubezen in dobrot tako podobne pod belo kakor pod rdečo kožo.

XII.

Poraz

Herveu de Ferneuse se je pod skrbno nego svoje matere in očeta Eudoxiosa hitro vračalo zdravje. Ko so mu nudili najnujnejšo pomoč v naselbini njegovih indijanskih prijateljev, so ga prenesli na bolj zdravo mesto, kjer ni manjkalo nobenih pogojev za njegovo okrevanje.

Po blagodejnem, skoraj čudežnem učinku navzočnosti njegove matere mladenič ni zapustil brez obžalovanja svojega skromnega zavetišča, kjer je bil preživel mnoge dneve v prijetnem brezdelju in sladki pozabi. Solznih oči je objemal Indijance in se poslavljajal od njih.

Sedeč v čolnu je gledal kako izginja v zelenju skupina njegovih prijateljev, zbranih na bregu in lesene kolibe, pod katerimi je pluskala voda. Melanholija je prešinjala njegovo srce. Bil je še slaboten in zato mu je bilo slovo tem težje. Pozneje, ko so se mu bile moči že vrnile, ni mogel dobro razumeti tega stanja svoje duše. Ziveti je pomenilo zanj zopet delo, misli, ljubezen, napredek.

Držec sina za roko, mu je dejala grofica: — Herve moj, ali se zopet vrneš k nam? Ali pa

je zapustil od našega tako različni svet v tvoji duši pregloboke sledove, da bi mogel pozabiti nanj?

Herve se je nasmehnil, ne da bi odgovoril. Toda nežna hvaležnost njegovega pogleda jo je pomirila. Toda mladi grof še ni bil povedal, kako ga je bila zanesla pot tako daleč v pragozd, in kako je bil ranjen. Med potjo proti najbližjemu bolivijskemu mestu so se mu že toliko povrnila moči, da se je lahko spomnil vseh dogodkov po vrsti.

Dokaj dolga je bila ta pot v indijanskem čolnu in potem v večjem čolnu, slednjič pa na mezgovem hrbtu. Kajti pot jih je vodila okrog vse Valcorije. Slednjič je napolnil dan, ko je jel Herve na balkonu hiše, zgrajene v španskem slogu na pobočju zelenelega griča, pripovedovati materi in očetu Eudoxiu svoje doživljanje. Njegova zgodba je bila enostavna in kratka. Po prihodu v to deželo, kjer je hotel prekriti pod naklepe, s katerimi je bil poslal Renaud de Valcor sem Mathiasa Gaela je slednjič dohitel bretonskega sleparja. Ker mu je bila policijska ali vohunska vloga zoprna, je stopil pred tega moža brez ovinkov in odkrito mu je povedal, kaj ga je napolnilo za njim.

— Vem, da ste prispeli sem s slabimi nameni — mu je dejal. Obljubili so vam mnogo denarja, če storite to, kar zahtevajo od vas. Ponujam vam dvakrat toliko, če se mi pridružite. To kar iščete vi, iščem tudi jaz. Ali hočete delati na moj račun in opustiti nizkote naklepe tistega, ki vas pošilja sem? — Mathias Gael je srdito odklonil ta predlog. Ni tajil, kar se je trdilo, ker ni bil prebrisan, ni pa privolil v izdajstvo, ker ni bil podlež.

Osem let radvanjskega sokolskega odra

Mnogo je že storil na prosvetnem polju in svoje delo marljivo nadaljuje

Radvanje, 29. avgusta
Deset let je že minilo, odkar se je tudi pri nas začela širiti sokolska misel in se ustanovila sokolska četa ki dela in izpolnjuje vzvišeno nalogo: krepiti ljubezen do kralja in domovine in odgojiti mlad, zdrav rod, ki se bo uvrščal v nezlojmljiv bratnik domovine.

Osmo leto pa teče, odkar si je četa ustanovila svoj dramski odsek. Teško je bilo spočetka, a šlo je zato, ker Sokoli niso klonili pod prostovoljno, a težko jim naloženo nalogo, da tudi s tem duševno vzgajajo svoje vrste, a ljudstvu nudijo zabave, da se po tedenskem naporu nekoliko oddahnejo.

Zato naj posvetimo nekaj besed tudi tistim, ki so dali pobudo in položili temelj radvanjskemu sokolskemu odru. Dramski odsek se je kot že omenjeno ustanovil pred osmimi leti na pobudo tedanjega načelnika sokolske čete g. Firma Bena, ki je bil ob ustanovitvi obenem soglasno izvoljen za predsednika dramskega odseka. Z veseljem je sprejel to mesto in delo. Tako si je čez nekaj časa mogel odsek po marljivem delu že nabaviti lasten zložitveni oster s kulisami in druge najpotrebnejše stvari. Prišlo se je s prireditvami in naši vrli igralci so se kar najbolj potrudili ter želi vedno večje uspehe. Velika hvala gre tedanjima reži-

serjema g. Kuntnerju in g. učitelju Bajtu, ki sta prihajala iz mesta, da pomagata kot izborna igralca in pripomočnika z navsiti in sploh v vsem našem odru do čim večjega razmaha. Upriporjeni sta bili drami: »Pri Hrastovih« in »Zaklad« ki je izmed tedanjih iger žela največji uspehi — in to v režiji g. Firma Bena — kasneje pa šaljivke: »Na ogledih«, »Hlače«, »Gospod in njegov sluga«, »Navaden človek« in še mnogo drugih. Potem je odsek dalje časa miroval. Tedanji igralci so se polagoma razšli, bodisi službeno, nekateri k vojakom, ostali so dokončavali svoje študije. Vendar je v čast in pohvalo vsem tedaj delujočim članom dramskega odseka, kaj tako se novo ustanovljeno četo gmotno podprli, na znotraj povzeli in postavili temelj sedanjemu novemu mlajšemu dramskemu odseku, ki se trudi in prav marljivo udejstvuje na sokolskem odru da tudi v bodoče častno uživa dober glas prvotnega odseka.

Ob tej priliki naj se spomnimo pokojnega slikarja bi Justa Rudiča, ki je veliko žrtvoval za odrsko kuliso delo ki je res vzorno in ga je opravljal za soko-sko četo popolnoma brezplačno. Želeč ji pri svojem delu čim večjega uspeha. S tem je pač veliko prispeval k hramu te umetnosti. Ostal nam bo v neminljivem, trajnem spominu. Kmalu pa se je zbralo nepokaj mladih navdušenih pripadnikov igr in pričelo

se je obnavljati in nadaljevati prejšnje delo ravno tako z uspehom. Tako je ta obnovljeni odsek odigral uspešno kot svojo prvo igr Golarjevo »Vdovo Rošinko«, kasneje pa »Dve novice« v režiji tedanjega predsednika dramskega odseka Firma Vlada. In odslej radvanjski oster neumorno deluje in uprizarja zabavne in poučne igre pod vodstvom podstaroste br. Ježa Matije, sedanjega predsednika dramskega odseka, ter stopa neumorno in neutrudljivo po poti dramske umetnosti, saj nam je v tem kratkem času priredil že mnogo dobrih iger, izmed katerih naj omenimo samo najvažnejše: »Kazvalina življenja« veseloigra »Nebesna na zemlji«, komedija »Lesena peč« odlično »Pisem s ceste« in pred kratkim odlično uspešno veseloigro »Svojeglavec«, s katero je mlajši odsek dosegel lep priznanje, ter je s tem dokazal, da se je kot podčezski oster s svojo vztrajnostjo in resnim delovanjem povzpela do najvišje stopnje. Sedaj pa se pripravlja veseloigra »Rodeljub iz Amerike«.

Zelimo vztrajnemu sokolskemu dramskemu odseku, da bi tudi v bodoče želi povsod uspehe, kakršne je do sedaj, da bo s tem izpolnjeval nalogo: širiti med preprostim ljudstvom gledališko umetnost in krepiti povezanost in trden značaj drugače mehke slovenske duše. K lepemu jubileju mu iskreno čestitamo!

GIUSEPPE LUGO poje danes ZADNJKIRAT v filmu
PESEM VETRU
KINO UNION — Tel. 22-21.
Predstave ob 16., 19. in 21. uri.
arje PUCCINIJA, VERDIJA, LEONCAVALLA, BIXIA in VALENTE.

— **Mati, ki daje potuho otrokom.** 6-letna Marijeta Dvoršak, preužitkarica v Sp. Duplaku je kopala krompir na Knehtinovi nji. Pa se priključijo tja poredni otroci Roze Pecklarjeve in se lotijo kore. Komaj pa jih je ženica nagnala, že prihiti do nje omenjena mati, ji iztrga motiko iz rok in hajd po stari ženi, ki je zbežala domov, a tam so jo sprejeli Dvoršakovi otroci s kamenjem, metajoč ga nad njeno streho. Ker se tudi drugi sosedji zelo pritožujejo da imenovana mati slabo vzgaja svoje otroke, do dobila priliko za poboljšanje.

— **Nedovoljena obrt na pokopališčih.** V Mariboru samem, še bolj pa v okolici se je zadnja leta pojavila neke vrste nova kamnoseška obrt. Če pri katerem mojstru izučeni pomočnik ne dobi več dela odnosno če noče v rednem razmerju odvisnosti več delati, pa se enostavno — osvobji. Začenja z malimi popravki na pokopališčih, računa malo ali sploh ne, zadovoljujoč se z vsako nagrado. Na ta način se »vpelje«, na kar dobiva čim dalje več naročil, pri katerih ima priliko za boljše zaslužek kot če bi bil pravi mojster. V likvidaciji se nahajajoče staro pokopališče v Mariboru nudi že dalje časa ugodno priliko tudi za take »mojstre«. Enega njih je kamnoseški mojster Rozman s Pobrežja zalotil na pokopališču Vurberg. Pečal se je z novimi napisi na starih spomenikih, pri čemer je računal za vsak napis po 200 din. Zaloteni Ivan P. je bil svojčas njegov pomočnik in se zagovarja, da je primoran si na ta način služiti kruh zase in za družino.

— **Maribor : Zagreb v rokoborbi.** Na verandji Sokolskega doma bo jutri, v soboto ob 20. uri zanimiva sportna prireditel. V medmestnem dvoboju bodo merili svoje moči rokoborci Maribora in Zagreba, ki so z uspehom že večkrat zastopali našo državo v meddržavnih tekmah. Barve mesta Maribora bodo zastopali najboljši rokoborci Pekovskega sportnega kluba in SK Maratona, barve mesta Zagreba pa atletski SK Croatiae, Herkulesa in Makabija.

— **Na cesti se je zgrudila zaradi starostne slabosti 77 let stara Elizabeta Lorber** iz Hutterjeve kolonije na Pobrežju. Rešilni oddelek jo je zapeljal v bolnico.

— **Kruh se je spet podražil.** Mariborski pekovski mojstri so z današnjim dnem spet povišali cene kruha. Do nadaljnjega stane beli kruh v Mariboru 6.50, polebeli 5.50, črni kruh pa 5 din za kilogram. Ker pa je v Mariboru v veljavi takozvani komadni sistem tehta od danes naprej štruca ali hleb belega kruha do 4 din 62 dkg, polbelega kruha 73 dkg črnega kruha pa 80 dkg. Štruca ali hleb do 2 din pa bo tehtal polovico težine od onega za 4 din. Cene pecivu so zaenkrat ostale nespremenjene. Pač pa so se podražile drobtine in stane sedaj liter 12 din. Tudi pristojbine za pečenje domačega kruha strankam se je zvišalo in stane sedaj 3 do 4 din po velikosti.

— **Sam o jutri.** v soboto 31. avgusta so stari lódnarski kovanci veljavno plačilno sredstvo. Po tem datumu jih bo zamenjavala še 6 mesecev samo še Narodna banka, sprejemala pa jih bodo v tem roku tudi državne finančne ustanove.

— **Iz železniške službe.** Iz Pragerskega sta premeščena železniški uradnik Josip Pristovnik v Maribor gl. kol. Emerik Pavlin pa v Dravograd. Na Pragersko je bil premeščen Stane Bratuš iz Sofje Loke. V Ribnici na Pohorju pa je bil premeščen služitelj Ivan Podgoršek iz Pragerskega.

— **Sokol Maribor** i priredi v nedeljo 1. septembra lahkoletske tekme in veliko narodno prireditev brez vstopnine. Začetek ob 15. uri, igra godba »Drave«.

— **Krožek mariborskega upokojenega učiteljskega** bo imel prihodnji sestanek skupno s celjskim krožkom v sredo dne 4. septembra v hotelu »Beograd« v Slovenski Bistrici. Odhod iz Maribora. Glavni trg, z avtobusom Mestnih podjetij ob 12.45, povratek z vlakom ob 16.11.

— **Slušatelji ljubljanske gradbene fakultete** v Mariboru. V Maribor se je večerj pripeljal 30 slušateljev gradbenega oddelka višjih letnikov ljubljanske univerze pod vodstvom dr. inž. M. Kasala. Inž. T. Grudinskega in inž. J. Crnčiča. Gradbeniki so si ogledali razne tvornice. Mariborski cток, ter falko elektrarno. Iz Maribora se peljejo akademiki s čolni v Ptui, od koder se bodo vrnili nazaj v Ljubljano.

— **V tužino ...** Včeraj popoldne je prišel v Maribor poseben vlak s sezonskimi delavci iz Bačke. Banata in drugih krajev naše države. Med njimi je bilo mnogo žen, deklet in otrok. Bilo jih je nad 700. Vsi so namenjeni na sezonsko delo v Nemčijo.

— **Mestno poglavarstvo** je zaključilo prijave za četrtinsko vožnjo v Ljubljano ob priliki svečanega odkrivanja spomenika blagopokojnemu viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju dne 6. septembra t. l. Odslej naj se zainteresirani prijavljajo do sobote pri »Putniku«, kjer dobijo potrebne izkaznice.

— **Trežja Ciril-Metodova šola na Kobanskem dograjenaj.** Gradbena dela na novi Ciril-Metodovi šoli pri Sv. Treh kraljih so končana in bo ponosna šolska stavba dne 22. septembra slovesno blagoslovljena in otvorjena. Za ta dan vabi Kobansko na svoje vrhove dobre Slovence in Jugoslovane, ki nosijo v srcu ime svojega rodu in ljubezen do domače grude.

— **Aprovizacijski odbor ustanovljen!** Pri mestni občini mariborski se je včeraj sestavil na podlagi določil uredbe o preskrbi z živili aprovizacijski odbor za mesto Maribor, v katerem so naslednji člani: mestni svetnik Josip Petijan, ravnatelj Kmetijske nabavljalne zadruge g. Snoj ter občinski uradnik ravnatelj Lekan. Habine in inž. Večerjevič. Mariborski aprovizacijski odbor je imel včeraj že svojo prvo sejo, na kateri je razpravljalo o preskrbi Maribora z žvili.

— **Svakinja je okradel.** Mariborsko okrožno sodišče je obsodilo 21letnega Alojzija Ornika iz Spodnjega Dupleka na 4 mesece zapora, pogojno na 4 leta, ker je lani v decembru svoji svakinji Ani Ornikovi ukradel 2120 din, ki jih je imela skrite pod vzglavnikom. Soobtožen je bil tudi 42letni mali posestnik Franc Drozg, ki da je v smislu obtožnice nagovarjal Ornika k tatvini. Drozg je bil obsojen na 6 mesecev strogega zapora ter na izzubo častnih pravic na dobo 3 let.

— **Pobalinstvo.** Na Komenskega trgu v delavski koloniji in magdalenskem okraju z delj časa razsajala in razraza skupina fantičev v starosti 14 do 16 let, ki kravalizira pozno v noč. Pobalini lomijo drevesa in obmetavajo hiše s kamenjem. Kratkotrajno se pa tudi s tem, da mečejo na električni daljnovod železne žice, tako da nastane krake kstik in je ves okraj brez elektrike. To se je že večkrat pripetilo, ne da bi merodajni činitelji odločno nastopili. Apeliramo na predstoinštvo mestne policije, da posveča tem nepridipravom, ki kasiljo noč za nočjo mir in povzročajo občutno škodo, nekoliko več pozornosti in da napravi red.

— **Najbolj zanemarjena ulica v Mariboru** je Zitna ulica. V deževnem vremenu je sploh neprehodna, pa tudi sicer je hoja po tej ulici, kjer vlada ponoči egyptovska tema, nevarna. Ker je omenjena ulica močno frekventirana, bi bilo prav, da posveča mestna občina tej ulici malo več pozornosti.

— **Huda amačona.** Ko je šla 51letna posestnica Marija Polenakova iz Poljčan na delo v vinograd, jo je napadla neka znanaka, ki jo je s kolom parkrat udarila po glavi, da se je Polenavka zgrudila na tla in obležala nezavestna. Polenavko so odpremili v mariborsko splošno bolnico. V ozadiju napada je ljubosumnost.

— **Podivjan bik** je pri Sv. Juriju v Slovenskih goricah navajal na 38letnega vinarja Franca Vidoviča ter ga nabodel na črnogorogove. Vidovič je obležal z zlomljenimi rebri ter težkimi notranjimi poškodbami. Vidovičev zdravstveno stanje je zelo resno.

— **Iz meščanskoškolske službe.** Premeščeni so naslednji meščanskoškolski učitelji: Marija Jurkin iz Slovenske Bistrice v Skofjo Loko, Rozina Leht iz Slovenske Bistrice v Maribor na II. debiško meščansko šolo, Marija Zacherl iz Maribora v Ljutomer, Franc Zomer iz Maribora v Ljubljano, Vekoslav Strmšek od Sv. Lenarta v Slovenskih goricah v Maribor na I. deskno meščansko šolo, Marija Straus iz Maribora in Ljubljano na III. mešano meščansko šolo.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Otvoritev nove nogometne sezone

Disciplina igralcev in gledalcev pred vsem! — Surovo igro in nesportno obnašanje je treba preprečiti s strogimi kaznimi

Maribor, 29. avgusta
Smo na pragu nove sezone v nogometnem sportu. V zadnjem času smo imeli priliko slišati mnoge čitke na naslov nogometnega sporta, ki zgubi čestokrat po lastni krivdi veliko število svojih pristavešev. To pa zaradi pojavov, ki odtujujejo gledalce od nogometnih igrišč. Številni izpadi igralcev in gledalcev povzročajo incidente, ki z nogometnim sportom nimajo ničesar skupnega. Ako med sportniki ni discipline, potem je sport kot tak izgubil svojo vrednost in pravi smoter.

Znano je, da so se v pretekli nogometni sezoni dogajali incidenti, ki so ostali po večini nezakazovani, vsaj ne v onem razmerju, kakršno je zaslužil sam delikt. Obziri napram klubom, igralcem in vsem onim, ki gredo proti sportni disciplini, morajo nehati! Z enakim merilom je treba oceniti vse incidente in prekrške ter izreči takšne kazni, ki bodo zares prisilile igralce in klube k razmišljanju, ali so incidenti potrebni. Ako bo igralec občutil, da gre daljša kazen na škodo lastnega kluba, potem bo njegovo obnašanje na igrišču v bodoče povsem drugačno. Prenehalo bo mesečno obračunavanje pred očmi gledalcev, prenehalo bo tudi neupravičeno ugovarjanje sodnikov. Izostali pa bodo tudi vsi oni rožnati pojavi, ki profanirajo nogometni sport. Dolžnost sodnika je, da vse prekrške kaznuje na licu mesta s tem, da izključi igralca iz igre, ker bo tak igralec avtomatično suspendiran do zaslivanja in izreka kazni. Vsekakor bo izključitev igralcev imela svojo dobro stran v toliko, ker bo vedno manj incidentov.

Pričakujemo tudi od merodajnih sportnih forumov, da bodo v začetku nove no-

gometne sezone ukrenili vse, da se na naših igriščih varuje sportna disciplina, ter da zagotovi sodnikom vso avtoriteto, ter na ta način zagotovi nogometnemu sportu fair in gentlemen'sko borbo.

Predpogoj vsega tega pa je, da se tudi v sportnih instancah napravi red. Dasi je Slovenska nogometna zveza zgrajena na demokratiških načelih, vlada v Mariborskem nogometnem podsavezu skupina, ki pri volitvah ni dobila večine. Slične razmere so tudi v nekaterih drugih podsavezih. Vsi protesti pri Slovenski nogometni zvezi v Ljubljani pa so doslej ostali brez uspeha.

Kaj je temu vzrok leži na dlani in bomo o tem spregovorili ob drugi priliki. Sportna javnost pričakuje, da bodo v novi nogometni sezoni nehale borbe za zeleno mizo in da bodo odločno primat v slovenskem nogometu le borbe na igriščih.

V nedeljo 1. septembra se pričnejo tekme za prvenstvo Slovenske nogometne zveze. Na sporedu so 4 tekme. V Mariboru bosta merila svoje moči SK Kranj in SK Železničar, v Ljubljani ISSK Maribor in SK Ljubljana, v Celju SK Olimp in SK Amater, na Jesenicah pa SK Mars in SK Bratstvo.

Ze prvi termin prvenstvenega tekmovalnja nam bo približno predočil s kakšnimi izgledi se bo borilo 8 najboljših klubov Slovenije. Gotovo pa je, da bosta zastopnika mariborskega nogometa ISSK Maribor in SK Železničar igrala v letošnjem prvenstvenem tekmovalnju odlično vlogo. Želja naša je, da naj oba mariborska zastopnika zastopata obmejni nogomet častno, kakor to odgovarja tradiciji nogometa v Mariboru.

Melinci; Rudolf Lakovšek, mizarski pomočnik, Spodnja Dobrava, in Justina Breznik, predica, Tržaška cesta 36; Ivan Kovač, slaščičarski pomočnik, Jerovškova ulica 42, in Marija Valenta, krojačica, Jerovškova ulica 48; Vinko Lašič, radiotehnik, Tržaška cesta 88, in Jožefa Kuzl, posestniška hči, Frankopanova ulica 14; Jernej Baigot, tapetniški pomočnik, in Marija Škerget, navjalka, Radvanje; Friderik Roth, diplom. gradbeni tehnik, in Marija Kikel-Stupca, hlišna posestnica, Milnska ulica 18; Stanislav Kralj, brivski mojster, in Erna Kocbek, zasebna uradnica, Meliška cesta 33; Anton Zmazek, narednik strojnega oddelka mornarice, in Marija Cizl, posestniška hči od Sv. Jurija ob Ščavnici; Franc Vidovič, krojaški pomočnik, in Edita Gril, Obilo sreče!

— **V Zgor. Polskavi dve dekletki povoženi.** Od žegnanja pri Sv. Trojici se je med drugo družbo vračala tudi Marija Petrovič, posest. iz Zgor. Polskave. Pri njej sta bili tudi njena 4-letna hčerka Nada in 8-letna Regina Brižnik, ki sta se ustavili v občestni ulici narejeni za procesijo. Ko pa dekletki izstopata ven, pripelje po cesti z dvokolesom Vaso Rudolf, železničar na Pragerskem. Zadel je tako nesrečno, da so vsi trije padli, a najbolj poškodovana je bila Brižnikova. Sam poškodovani kolezar trdi, da ni kriv, odnosno da je bilo nesrečno naključje, da sta dekletki nenadoma stopili na cesto, drugi pa menijo, da bi se to ne bilo zgodilo, če bi bil pravočasno dal znamenje z zvoncec.

— **Sudetski Nemeec in ljubljanski Slovence** sta trčila — seveda na ulici s svojima voziloma. Janisek Ferd, tovarnar na Pobrežju se je s svojim osebnim avtom peljal po ulici Kneza Kocjca. Hotel prehiteti nekega vozilnika, mu pride nasproti iz Vošnjakove ulice z dvokolesom Pirc Miloš, dijak III. real. gim. v Ljubljani. Najbrže ni slišal signalov po drugi ulici vozovega avtomobila, pa je vanj zadel s tako silo, da ga je vrglo nazaj. Pri tem pa je imel srečo, da ni bilo hujskega kot lažje poškodbe na kolenih, dočim je bilo hujske poškodovano njegovo kolo. Policijsko prometno se ta slučaj obravnava kot — nesrečno naključje.

— **Kar barako namesto drv.** Marinšek J. in Timošek M. oba gozdna delavca v Beigotu ob Šmartnem na Pohorju bi bila imela dovolj prilike za preskrbo drv iz gozda velovos. Atensa iz Slov. Bistrice. Pa sta mislila, da prideta še lažjim potom do kurjave, če se lotita barake, ki služi za shrambo gozdnega orodja. Prezagala sta dva stebra, na kar se je streha sama podrla. In tako sta prišla do boljših drv za svojo kurjavo, s čimer pa posestnik barake, Atensa ni posebno zadovoljen.

Mariborske in okoliške novice

— **Zakaj naročniki ne dobe velenjskega premoga?** Železniški uslužbenci in upokojenci so že pred poldrugim mesecem naročili velenjski premog in položili denar. Kakor znano, so se nekateri odločili za velenjski premog, radi tega, ker so prejeli dvakrat od železniške uprave vrnjene zneske, ki so jih plačali za režijski premog iz Trbovelj. Med tem so oni železničarji, ki so vztrajali in zahtevali trboveljski premog že prejeli naročen premog, uslužbenecem in upokojencem, ki so naročili velenjski premog, pa ga uprava še ni dobavila.

Znano je, da je bilo šele pred kratkim v rudniku Velenje več rudarjev reduciranih, zato je tembolj nerazumljivo, zakaj rudnik ne dobavlja premoga naročnikom, ki čakajo nanj že poldrug mesec. Ali bi ne kazalo sprejeti nekaj rudarjev v službo, ko je vendar v velenjski okolici več sto delavoljnih rudarjev brez zasluzka, stranke pa morajo čakati na dobavo premoga? (Del. pol.)

— **Nočno lekarniško službo** imata še danes Maverjeva lekarna pri Zamorcu v Gosposki ulici 12, tel. 28-12, ter Vaupotova lekarna pri Angelu varuhu na Aleksandrovi cesti 33, tel. 22-13.

— **Deputacija mariborskega gledališča** pri banu. Ista deputacija, ki je bila te dni pri g. županu dr. Juvanar zaradi povišanja državne subvencije, se pokloni ta četrtek tudi pri g. banu, ga i osebno opozarjajo na veliko krizo, ki jo mora prenašati izmed vseh gledališč edino le mariborski Narod-

no gledališče. Zelimo sicer veliko odnosno boljše uspeha kot je bil oni pred kratkem v Beogradu, ampak pri obstoječih razmerah imamo haš glede Maribora in njegovega Narodnega gledališča svoje posebne misli, ki smo jih deloma že iznesli, a z glavnim pa čakamo na končni uspeh tudi še te deputacije v Ljubljani.

— **Priporočljiva prijateljica.** Angela K. stanujoča v Limbušu in Skrget K. stanujoč v Studenih sta si bili dobri prijateljici. Če sta le mogli, sta tičali skupaj. Nekega jutra v zadnjih dneh pa ko pride prijateljica iz Limbuša zopet na obisk k Skrgetovi, je ne najde doma. Da ji ne bo dolgčas, si izbere tri prijateljine obleke in hajd z njimi domov, odnosno jih je hotela prodati v mestu v kakšni starinarni. K sreči pa jo še pred tem zasači okradena prijateljica v eni njenih oblek. In dolgega prijateljstva je bil — kratak konec. Najprej z ovadbo pri orožništvu, kjer je gđc. Angela že znana »stranka« ozir. »pacijentinja«. Boleha namreč na posebnem veselju za potepanje in občevanje z moškimi, vsled česar so jo morali že ponovno privesiti na dom nesrečnih staršev.

— **Poroče.** V zadnjem času so se v Mariboru poročili: Josip Paulinc, mesarski mojster, in Marija Male, gostilničarka iz Ruš; Ljubomir Brajkovič, sodbenik, Tržaška cesta 53, in Katarina Selinšek, tkalka, Pobrežje; Karel Kouk, inštalater, in Helena Pernat, sukarica, Pobrežje; Ivan Gjurea, poljedelec, in Jožeta Zolgar, učiteljica.

MALI OGLASI
Beseda 50 par, davek posebej. Prekliti, izjave beseda din 1.— davek posebej.
Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO
Beseda 50 par. Davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

TRAJNA ONDULACIJA
v vseh modernih frizurah proti garanciji za ceno din 35 Vam napravi salon »PIRC«, Ljubljana, Florjanska 6. 2003

MIZARSKÉ STROJE
vseh vrst, priznana prvovrstnih znamk »Teichert«, »Festo« itd. kakor tudi kokovostno strojno orodje, skobeljne nože, krožne in gaterske liste naročite najbolj ugodno na velesejmu. Specialna trgovina Dovžan Ivan, Ljubljana, Franciškanska ul. 4, tel. 45-42. 38. L.

ČEVLE
v modi, kvaliteti in najnižji ceni vam nudi trgovina »EDO« čevlji Vošnjakova 2 (Gospodsvetska c. 1955

GRAFOLOG
F.T. KARMAH v LJUBLJANI
OBISKE SPREJEMA OD 9-12, 3-7 URE
v HOTELU »SOČA« SV. PETRA CESTA

PRODAM
Beseda 50 par. Davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

KAUC IZ MEHKEGA LESA
nov. politiran, poceni prodam. ZORMAN, Breg 14. 2017

DVE MOŠKI OBLEKI
dobro ohranjeni, za srednjo moško postavu prodam. — Ogleda se v nedeljo, dne 1. septembra ob 9. do 10. ure dopoldne. Šiška, Vodnikova ul. 12, prtiličje. 2013

SLUŽBE
Beseda 50 par. Davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

JUVELIRJA
mlajšega potrebujemo za takoj. Mesto stalno. Burmazović in Pavlovič, zlatarja, Beograd, Terazije 38. 2001

SREBRO. DRAGE KAMNE
in vsakovrstno
zlato kupuje
po najvišjih cenah
Jos. EBERLE
LJUBLJANA — Tyrševa 2
(palača hotela »Slonc«)

POUK
Beseda 1.— din, davek posebej. Najmanjši znesek 15.— din

Strojepisni pouk
(desetprstni sistem)
Večerni tečaj, oddelki od 1/27. do 8. in od 1/8. do 9. ure zvečer za začetnike in izvečbance. Tečaji od 1 do 4 mesece. Pouk tudi po diktatu. Novi tečaji se prične 2. septembra. Šolnina najnižja. Največja strojepisnica s 50 pisalnimi stroji raznih sistemov. Vpisovanje in pričetek pouka 2. septembra. Christofov učni zavod, Domobrnska c. 15, tel. 48-43. 1931

Naš najdražji, nadvse skrbni soprog in oče, gospod

Franc Andolšek

dvorni svetnik v pokoju

nas je danes v četrtek ob 18. uri, previden s sv. zakramenti, za vedno zapustil. K večnemu počitku ga bomo spremili v soboto 31. avgusta ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti, Nunska ul. 19, na pokopališče k Sv. Križu.

Prosimo tihega sožalja.

V LJUBLJANI, dne 29. avgusta 1940.

BERTA — soproga,
MARTA in IRMA — hčerki.

Brez posebnega obvestila.

Poslužite se malih oglasov v »Slov Narodu« ki so najcenejši!

POZOR!
Kupujem in prodajam rabljene čevlje, moške obleke, rabljeno perilo in stare cunje. Klavžer, Vošnjakova 4. 1955

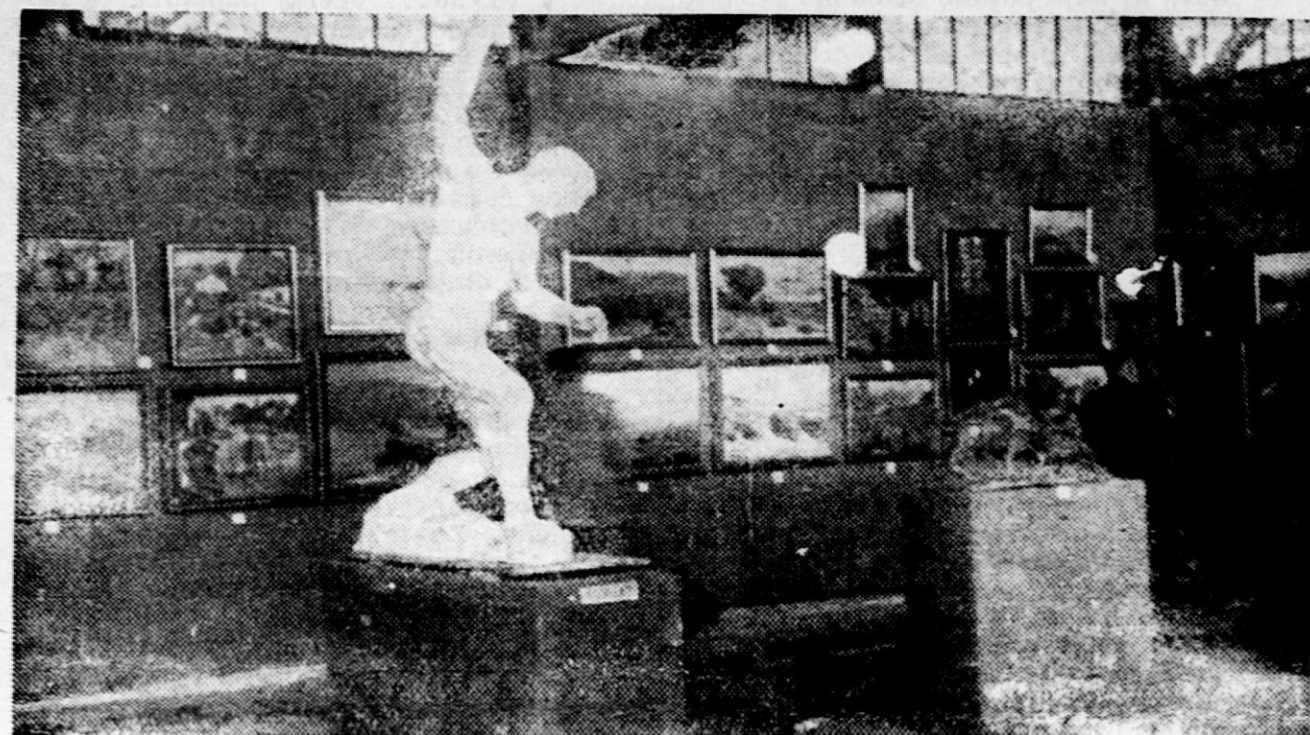
AVTO OPEL
dvosedežno limuzino, tudi za lahek tovor, poceni prodam. — Maribor, Krčevina, Tomšičev drevored 8. 2012

Tako porjavite hitro in lepo!

NIVEA CREME

Naš velesejem je življenjska potreba

Letos se je posebno dobro izkazalo, da je ljubljanski velesejem nujno potreben instrument našega gospodarstva

Lepa dela likovne umetnosti bodo razstavljeni na Ljubljanskem velesejmu od 31. avgusta do 9. septembra

Ljubljana, 30. avgusta

Ali se vam ne zdi, da se civilizacija manifestira v izmenjavi blaga? Se, ko so posamezna plemena v starih časih začela med seboj izmenjavati svoje izdelke in pridelke, se je začela razvijati civilizacija. Izmenjava dobrin je skozi dobe utirala pot splošnemu napredku, kakor je izmenjava misli in širjenje idej rodilo kulturo. Nihče ne more trditi, da so bile razne manifestacije gospodarskega življenja v prejšnjih časih, n. pr. način produkcije, prodaje, trške pravice, sejmi, cehovstvo itd., nenaravne ter da se niso vedno razvile organsko, neizumetnično iz gospodarstva samega. Prav tako ne more nihče trditi, da so dandanes nepotrebni velesejmi, ki so prav tako manifestacija sodobnega gospodarskega življenja in ki tudi niso nastajali le po naključju, temveč iz žive potrebe. Kakor so bili v dobi preprostejšega, manj razvitega gospodarskega življenja nujno potrebni sejmi, tako so dandanes — če ne mnogo bolj — velesejmi. Izmenjava blaga zahteva dandanes razvoj tehnike, industrializacije in načinu sodobnega življenja ustrezajoče pomožne instrumente: velesejem kot takšen instrument pa je mnogo več kakor samo sejem: ne služi le interesom trgovine, industrije in obrti, ker je na njem naprodaj mnogo raznega blaga, temveč je najbolj propagandni činitelj, da se ljudje na njem seznanijo z najnovejšimi pridobitvami tehnike in vseh strok delavnosti. Velesejem je neke vrste ljudska visoka šola, revija sodobne produkcije. Če brez samih posebnih poučnih razstav, kakršnih je vselej na ljubljanskem velesejmu cela vrsta, imajo velesejske prireditve splošno kulturni pomen, ne le gospodarskega.

Tega bi se morda nekateri še vedno ne zavedali dovolj živo, če bi imeli tudi letos spomladi redno velesejsko prireditev v Ljubljani. Dobro se je izkazalo, da naše velesejske prireditve niso zgolj tradicionalne ter da jih ne prirejajo le iz navade. Prireditve, ki je tako tesno povezana z gospodarskim življenjem, saj je leto za leto manj privabljal številne producente iz številnih krajev ne le v Sloveniji, temveč tudi iz drugih banovin in inozemstva, prireditve, ki je našla vselej izredno močan odmev med ljudmi, da so jo obiskovalci množice ne le iz mesta, temveč tudi iz dežele, je pač morala zapustiti sledove v gospodarskem življenju. Našemu trgovcu, industrijcu, obrtniku, pa tudi konzumentu ni moglo biti vseeno, ali so se odprla velesejska vrata ali ne.

Kakor si ne moremo misliti prodajaln brez izloženih oken, tako ne moremo iz sodobnega gospodarskega življenja izločiti brez škode razstavljanja blaga na velesejmih. Konzument se sicer ne more nikdar povsem odreči blagu, a v trgovini ima tudi psihologija velik pomen. Konzumentu je treba blago vedno ponujati, ne glede na to, ali ga potrebuje ali ne. Uspešna in učinkovita ponudba pomeni tudi uspešno trgovino. Konzument mora imeti priliko, da si lahko blago dobro ogleda, da spozna njegovo kakovost in ceno, pa tudi, da se seznanji z novimi vrstami izdelkov in zve za podjetja, ki jih še ni poznal. Producent, zlasti obrtnik, ki sicer ne more opozarjati nase in svoje izdelke drugje kakor le v najbližji okolici svoje delavnice, stopi na velesejmu pred svet in njegovo blago šele v tem trenutku dobi svojo pravo vrednost. Mnoga mala domača podjetja se ne morejo uveljaviti in javnost jih ne pozna, da

konzumenti pogosto kupujejo tuje, manj vredne in dražje izdelke, se predstavijo učinkovito šele na velesejmu. Nešteto domačih podjetij si je pridobilo sloves, ker so se z njihovimi izdelki seznanili ne le po Sloveniji, temveč daleč po državi in tudi v inozemstvu.

Posebno zgovoren primer in dokaz, kako velik pomen ima ljubljanski velesejem za pospeševanje domače delavnosti, je pohištvena razstava. Letos so imeli pohištveni mizarji znatno manj naročil, ker spomladi niso razstavljali svojih izdelkov. Velesejski obiskovalci niso le ogledovali vzornih izdelkov pohištvenih mizarjev, temveč so jih tudi kupovali. Kupčija sicer vselej ni bila posebno dobra, a vsaj nekaj pohištva je bilo prodanega tudi v najhujših časih. Pohištvene razstave so pri nas potrebne zlasti zaradi tega, ker so prodajalne, kakršnih je mnogo v velikih mestih, zelo redke. Naši mizarji navadno ne morejo najemati lokalov v mestu, kjer bi bilo stalno razstavljen pohištvo. Malo je tudi mizarjev, ki bi imeli vedno v zalogi in na izbirno pohištva, da bi si ga kupec lahko kadar koli ogledal. Če zaradi naših razmer so pohištvene razstave pri nas potrebne.

Toda razstave izdelkov naših podjetij so potrebne zlasti zaradi tega, da vsaj sčasom izkoračimo škodljivo mentaliteto med domačimi konzumenti, ki tako precejujejo tuje izdelke, domače pa omalovažujejo. Vse, kar ima tujo zvenčico znamko, je dobro in imenitno, nad domačim blagom pa vihajo nosove. Prav ljubljanski velesejem je mnogo pripomogel, da so ljudje začeli bolj ceniti domače izdelke, zlasti še, ko so sprevideli, da so pogosto tuji raje kupovali naše blago kakor domačini. Naše pohištvo so kupovali najbolj razvajeni tuji, ki se, se vprav navduševali nad kakovostjo izdelkov in nizkimi cenami. To velja tudi za nekatere druge izdelke naših podjetij.

Če bi naš velesejem imel tako velikega pomena za pospeševanje domače delavnosti, bi njegov obstoj lahko upravičevali že zaradi samih njegovih posebnih razstav, ki sicer niso bile vselej strogo gospodarskega značaja. Teh razstav je bilo doslej prirejenih izredno mnogo; če bi ne bilo velesejma, bi najbrž ne imeli nobene, saj bi jih v naših tesnih razmerah ne mogli prirediti in bi sicer ne imele dovolj obiskovalcev. Te razstave so bile izrednega kulturnega pomena in z njimi smo se izkazali Slovenci kot kulturni narod pred svetom.

V nobenem drugem okviru bi tudi kmetijske razstave, ki jih je bilo na našem velesejmu tudi že lepo število, ne mogle doseči lepšega uspeha kakor na velesejmu, saj bi ne imele toliko obiskovalcev. Skupno s kmetijskimi razstavami prirejajo na našem velesejmu navadno tudi sadjarske in vrtnarske (zelenjadarske) razstave, vedno vzorno urejene, splošno poučne in koristne ne le za kmeta, temveč tudi za meščana. Spriču vsega tega smemo s ponosom reči, da naš velesejem ni le sejem, temveč združitev cele vrste razstav, ki kažejo delavnost, podjetnost, žilavost, razumnost in organizatorne sposobnosti našega človeka; to je revija dela naših ljudi in živa slika potreb in stremiljenj našega gospodarskega življenja.

Zato smo zelo veseli, da se bodo velesejska vrata po letu dni zopet odprla in da bo tudi ob tej priliki prirejeno toliko krasnih razstav. Če je bil velesejem potreben prejšnje čase, ko so bile meje mednarodni trgovini odprte, ko so tovarne lahko

delale neovirano ter smo uvažali vse, kar smo potrebovali, je potreben se tem bolj zdaj, ko je potrebno preprečevati s čim intenzivnejšim pospeševanjem domače delavnosti vse škodljive posledice nereditosti v gospodarstvu. Upravičeno je upanje, da bo s to prireditvijo vsaj delno popravljena škoda, ki je nastala, ker ni bilo velesejma spomladi.

Tujskoprometna razstava

Kljub temu, da je bil ljubljanski velesejem spomladi preložen od ugodnega junjskega termina, ki je za tujskoprometno propagando zelo prikladen, se je Zveza za tujski promet skupno s svojo posestrimo v Mariboru odločila razstaviti tudi v sedanjem terminu v nadi, da bo s tem vsaj kolikor toliko lahko pripomogla k pozitivni jesenski sezoni. Radi tega je preuredila bivši »Češki paviljon« za tujskoprometno — turistično razstavo. Nasproti glavnemu vходу je razstavljen velika slika Jalovca na ploški 7,1 m², torej na ploški, ki se dosedaj še ni uporabila na kakšni prejšnji turistični razstavi v Ljubljani. Na obeh straneh sta sliki Prekmurca in Belokranjca. Preostali prostor glavne stene je uporabljen za naši dve glavni zdravilišči Bled in Rogaska Slatina, ki vsaka zase predstavljata majhno lastno zaokroženo razstavo. Njima nasproti sta razstavljeni v slikah Dobrna in Slatina Radenci. Ostale stene so uporabljene za kolektivne razstave tujskoprometnih krajev Gorenjske, Dolenjske in Štajerske. Desno od glavnega vхода so razstavljenе slike nove ceste Pohorja. Primerno je, da na prvi razstavi po otvoritvi ceste posebno poudarimo dostopnost naših planinskih domov na Pohorje z motornimi vozili. Razstavljen je tudi majhna reliefna karta Pohorja. Ostali prostor je izpolnjen z 2 vitrinama slovenskega folklornega blaga. Prostor ob vrodu je uporabil Osrednji zavod za žensko domačo obrt za razstavo svojih, širom sveta poznanih ročnih izdelkov. Putnik pa za svojo informacijsko službo.

Razen impozantne slike Jalovca v izmeri 300x270 cm so razstavljenе še 4 slike — 100x130 cm, 2 sliki 100x100 cm, 4 slike 100x70 cm, 14 slik 70x50 cm in 16 slik 40x40 cm ter 7 slik 30x40 cm.

Zveza za tujski promet pa je pripravila posetnikom velesejma in svoje razstave še

posebno prijetno presenečenje. V paviljonu, kjer je tujskoprometna razstava, bo namreč vsak dan prikazovala v prekrasnem barvnem filmu lepote Slovenije, posebno Gorenjske. Film je delo znanega strokovnjaka na polju fotografije, stalno v Ameriki živečega g. Kostiča, ki je izdelal mnogo večji film o lepotah naše države. Na velesejmu bomo videli samo del tega filma, s katerim se Jugoslavija prav lahko postavi tudi tam, kjer se glede filmske umetnosti razvijani Film, ki ga bo prikazovala Zveza za tujski promet, spada med najboljše te vrste. O tem se bodo posetniki velesejma lahko sami prepričali.

Halleyev komet in Tolstoj

Starejši med nami se še dobro spominjajo razburjenja, ki je nastalo pred 30 leti zaradi slovečega Halleyevega komet, o katerem se je trdilo, da bo zadel ob zemljo. To strašno možnost je bilo treba vsaj dopustiti, čeprav je bila njena verjetnost teoretično zelo majhna. V skrajnem primeru bi bilo to pomenilo konec sveta. Na čuden način je razmišljal o katastrofi te vrste slavni Tolstoj v pismu svojemu tajniku Gusjevu: — Meni je zelo prijetna možnost, da bo sta trčija skupaj zemlja in komet in da bo

zemlja tako propadla. Ljudje imajo o tem povsem napačne pojme. Posledice bi se daleč ne bile tako strašne, kakor ljudje mislijo. Konec sveta ni tako velikega pomena, kakor ga mu pripisujejo. Jasno je, da niso vse gmotne vidne, razumljive posledice nič. Duševno življenje s koncem sveta prav tako ne more biti uničeno, kakor ne more spraviiti smrt muhe v nevarnost obstoja sveta. In še manj. Mi samo ne mislimo na to, ker pripisujemo gmotnemu življenju nenaraven pomen. Duševni princip traja naprej, on je izven časa in prostora. Čas in prostor sta samo iluzija živalskega življenja. Skupna prevara čutov nekako tako kakor se nam zdi, da luna plava, dočim plavajo v resnici oblaki okrog nje. Duh je isti pri vseh ljudeh in v vsem na svetu. Omejen je samo v našem telesu, ki si ga hoče v našo srečo rešiti. Umiranje ni nič drugega nego to, kar nazivamo življenje, namreč postopno osvobodnje duševnega od telesnega.

NJEGOVO SRCE

— Ah, gospodična, moje srce pripada vam. — To ste rekli oni dan tudi moji prijatelji.

— Da, toda ona ga ni hotela. — NA DRUŽABNEM VEČERU

— Zdaj pojdeva k gostom, da jim za pojem.

— Kaj če bi še malo počakala, morda odidejo zlepa.

Naznanjamo, da nas je za vedno zapustil naš dragi soprog in papa, gospod

Cvar Josip

upravitelj ekspoziture OUZD v p.

Pogreb rajnega bo v soboto 31. t. m. ob 17. uri iz hiše žalosti na Vidov-danski cesti.

KRANJ, dne 30. avgusta 1940.

Žalujoči ostali

ZAHVALA

Prijateljem in znancem, ki so z nami sočustvovali, spremljali našega predobrega očeta in starega očeta na njegovi zadnji poti in mu pokrili grob s cvetjem, izrekamo najiskrenejšo zahvalo.

Svete maše zadušnice se bodo darovale v ponedeljek, dne 2. septembra ob 9. uri zjutraj v frančiškanski cerkvi v Ljubljani in v farnih cerkvah: Rova, Palovče, Homec, Radomlje, Mengeš, Smihel.

Kolovec—Ruperčvrh, dne 30. avgusta 1940.

Rodbine:

Ing. Vladi Stare, Sašo Stare, dr. M. Rus, ing. M. Lenarčič, Fr. Fabiančič

Daniel Lesneur

Krinka ljubezni

Roman

— Zakaj plakate, draga mati, saj sem dobro vedel, da pridete. Ob tej uri vas vidim namreč vsak dan. Danes pa to ni privid, danes stojite pred menoj vi, srečna bova. Saj niti ne veste, kako sladko je življenje v naročju narave, s temi dobri in vdanimi Indijanci. Ali pa niste privedli s seboj Micheline? Razen vas pogrešam edino še njo. Ko bo tu, ne bom ničesar več pričakoval od usode.

Gaetana ga je objela vsa srečna, da jo je spoznal, čeprav samo v podzavesti svojega blodnega duha. — Nekaj teh čustev ostane v njem, ko se mu zjasni razum — je pojasnjeval menih. Življenje v naročju narave in med temi divjaki je tako prijetno, da človeka prevzame. Mnogi menihi, ki so spremljali vojaške pohode v osrednjo Afriko, so mi pripovedovali o tem pojavu. Evropski vojaki, ki so živeli nekaj časa med Indijanci, so obžalovali, da so jih poslali potem domov, češ, da so preživljali med divjaki najsrečnejše dneve svojega življenja.

Ta čas se je bilo zmračilo. Niti misliti ni bilo mogoče več na to, da bi se grofica in menih vrnila k čolnom, kjer sta imela odeje in jestvine. Sicer bi pa grofica raje vse pogrešala, nego bi zapustila svojega sina. In tudi ona je lahko okusila plemenitost, rahločutnost in veliko gostoljubnost teh ljudi brez kulture, med katere jo je bila privedla njena čudna pustolovščina. Taka čustva niso plod civilizacije. Nasprotno, ponos in blagostanje jih v civilizirani in kulturni družbi pogosto zadržata. Indijanci so se na vse načine prizadevali izpolniti vsako njuno željo in ustreči ji. Iz svežega lista so ji brž pripravili posteljo. Za večerjo so ji prinesli kokosovih orehov in raznih drugih sadežev. In najprej so sami vse poskusili, da bi se ne bilo treba bati, da sadeži niso užiti. Najbolj jo je pa ganila skrb, s katero so stregli njenemu sinu. Pri tem so jo gledali, kakor bi hoteli reči: Glej, kako drag nam je!

Vso nego in skrb je pa še vedno vodil oče Eudoxios. Menih, ki je bil dejal o sebi, da se nekoliko spozna na zdravništvo, se je naravnost imenitno spoznal nanj. Kakor večina misijonarjev, je imel zdravniško diplomu. Bil je pa tudi tako spreten, da je uspešno delal nujnejše operacije. Izjavil je, da bo takoj naslednjega dne, ko odnese Herveja h čolnom, kjer ima spravljene instrumente in anti-septične obveze, potegnili ranjencu kroglo iz kolena. Gaetana je legla k počitku, pomirjena po tej tolažilni objubi.

Menih je pa ostal pri njenem sinu. Indijanci, ki se niso vrnili v svoje naselbine,

so polegali po tleh in zaspali. Pred počitkom so zakurili ogenj na robu močvirja, da bi preganili komarje in srupene kače. In toplota teme v neskončno tišino deviškega pragozda sta se spustili k nedolžnim srcem, ki sta jih bili napravili ljubezen in dobrotu tako podobne pod belo kakor pod rdečo kožo.

XII.

Poraz

Herveu de Ferneuse se je pod skleno nego svoje matere in očeta Eudoxiosa hitro vračalo zdravje. Ko so mu nudili najnujnejšo pomoč v naselbini njegovih indijanskih prijateljev, so ga prenesli na bolj zdravo mesto, kjer ni manjkalo nobenih pogojev za njegovo okrevanje.

Po blagodejnem, skoraj čudežnem učinku navzočnosti njegove matere mladenič ni zapustil brez obžalovanja svojega skromnega zavetišča, kjer je bil preživel mnoge dneve v prijetnem brezdelju in sladki pozabi. Solzni oči je objemal Indijance in se poslavljaj od njih.

Sedeč v čolnu je gledal kako izginja v zelenju skupina njegovih prijateljev, zbranih na bregu in lesene kolibe, pod katerimi je pluskala voda. Melanholijska je prešinjala njegovo srce. Bil je še slaboten in zato mu je bilo slovo tem težje. Pozneje, ko so se mu bile moči že vrnile, ni mogel dobro razumeti tega stanja svoje duše. Živeti je pomenilo zanj zopet delo, misli, ljubezen, napredek.

Držeč srca za roko, mu je dejala grofica: — Herve moj, ali se zopet vrneš k nam? Ali pa

je zapustil od našega tako različni svet v tvoji duši pregloboke sledove, da bi mogel pozabiti nanj?

Herve se je nasmehnil, ne da bi odgovoril. Toda nežna hvaležnost njegovega pogleda jo je pomirila. Toda mladi grof še ni bil povedal, kako ga je bila zanesla pot tako daleč v pragozd, in kako je bil ranjen. Med potjo proti najbližjemu bolivijskemu mestu so se mu že toliko povrnile moči, da se je lahko spomnil vseh dogodkov po vrsti.

Dokaj dolga je bila ta pot v indijanskem čolnu in potem v večjem čolnu, slednjic pa na mežgovnem hrbtu. Kajti pot jih je vodila okrog vse Valcorije. Slednjic je napačil dan, ko je jel Herve na balkonu hiše, zgrajene v španskem slogu na pobočju zelenega griča, pripovedovati materi in očetu Eudoxiu svoje doživljaje. Njegova zgodba je bila enostavna in kratka. Po prihodu v to deželo, kjer je hotel prekrizati podle naklepe, s katerimi je bil poslal Renaud de Valcor sem Mathiasa Gaela je slednjic dohitel bretonskega sleparja. Ker mu je bila policijska ali vohunska vloga zopna, je stopil pred tega moža brez ovinkov in odkrito mu je povedal, kaj ga je napotilo za njim.

— Vem, da ste prispeli sem s slabimi nameni — mu je dejal. Objubili so vam mnogo denarja, če storite to, kar zahtevajo od vas. Ponujam vam dvakrat toliko, če se mi pridružite. To kar iščete vi, iščem tudi jaz. Ali hočete delati na moj račun in opustiti nizkote naklepe tistega, ki vas pošilja sem? — Mathias Gael je srdito odklonil ta predlog. Ni tajil, kar se je trdilo, ker ni bil prebrisan, ni pa privolil v izdajstvo, ker ni bil podlež.